

انجيل متي

۱

عيسى مسيح شجره نؤمه

^۱ عيسى مسيح شجره نؤمه،
داوود ريکه، ابراهيم ريکه:
^۲ ابراهيم، اسحاق پتر بو،
اسحاق، يعقوب پتر بو
و يعقوب، يهودا و اونه برارون پتر بو.
^۳ يهودا، فيرص و زراح پتر بو و اوشون مئر ايسم تامار بو.
فيرص، حصرون پتر و حصرون، رام پتر بو،
^۴ رام، عميناداب پتر،
عميناداب، نحشون پتر و
نحشون، سلمون پتر بو.
^۵ سلمون، بوغز پتر بو. بوغز مئر ايسم، راحاب بو،
و بوغز، عوبيد پتر بو و عوبيد مئر ايسم، روت بو،
عوبيد، يسا پتر بو.
^۶ و يسا، داوود پادشاه پتر بو،

داوود، سليمان پتر بو، سليمان مئر، پيشتر اوريا زناک بو.
^۷ سليمان، رجبام پتر، و
رجبام، ابيا پتر،
و ابيا، اسا پتر بو.
^۸ آسا، يهوشافاط پتر،
يهوشافاط، يورام پتر،
و يورام، عزيا پتر بو.

۹ عَزَيَا، يوتام پٽر،
 يوتام، آحاز پٽر،
 و آحاز، حَزَقِيَا پٽر بو.
 ۱۰ حَزَقِيَا، مَنَسِي پٽر،
 مَنَسِي، آمون پٽر،
 و آمون، يوشيا پٽر بو.
 ۱۱ يوشيا، يَگُنِيَا و اونه برارون پٽر
 ڪه ابي زمون ميان يهودي اُن، بابل سو تبعيد بويونن.

۱۲ بعد يهودي اُن تبعيد بابل سو:
 يَگُنِيَا، شَتْلَيْتَيْل پٽر و شَتْلَيْتَيْل، زروبابل پٽر بو.
 ۱۳ زروبابل، ابيهود پٽر،
 ابيهود، اِلْيَاقِيم پٽر،
 و اِلْيَاقِيم، عازور پٽر بو.
 ۱۴ عازور، صادوق پٽر،
 صادوق، آخيم پٽر،
 و آخيم، اِلْيُود پٽر بو.
 ۱۵ اِلْيُود، اِلْعَازَار پٽر،
 اِلْعَازَار، مَتَّان پٽر،
 و مَتَّان، يعقوب پٽر بو.
 ۱۶ يعقوب، يوسف پٽر، و يوسف، مريم مرد بو،
 ڪه عيسي نامدار به مسيح مريم جي بڙاسه بوبو.

۱۷ پس تموم نسلون، ابراهيم جي تا داوود، سرجمع چهارده نسل و داوود جي
 تا زمون يهودي اُن تبعيد بابل سو چهارده نسل، و تبعيد زموناي تا مسيح،
 چهارده نسل بوونن.

عيسي مسيح بدنيا آمن

۱۸ عيسي مسيح بدنيا آمن ايطوري بوبو: وختيڪه مريم، عيسي مٿر، يوسف
 نامزد بو، پيشتر از اونڪه همدگر برسن، معلوم بوبو ڪه مريم روح القدس جي
 شوڪومدار ايسه. ۱۹ اورا جي ڪه اونه مرداڪ يوسف، يڪته صالح مرداڪ بو و

نخواس که مریم سر، ایسم بدنومی بنای، بخواسه که خلوتی اونا جی سیوا بی. ۲۰ اما وختی یوسف اپی فکرونِ میئن دبو، یدفاری خداوندِ یکتہ فرشته، اونه خوء نما بوبؤ و بوتہ: «ای یوسف، داوود ریکہ، تی زنِ گیتنِ جی مریم، واہیمہ ندار، چون اوچیزی کہ اونه شوکمِ میئن ہتہ، روح القدس جی ایسہ. ۲۱ مریم یکتہ ریکہ زئنہ کہ، تو اونه ایسم عیسی نئی. چونکہ او خو قوم اوشونِ گوناھونِ جی نجات دئنہ.» ۲۲ ایشون ہمہ اتفاق دکتہ تا اوچیزی کہ خداوند، ایشعیای پیغمبر زبونِ آمرہ بوتہ بو، حقیقت پیدا کونی کہ:

« ۲۳ باکرہ شوکمِ دار بو، یکتہ ریکای زئنہ

و اونه ایسمِ عمانوئیل نئنہ»

کہ یعنی، خدا امہ آمرہ ایسہ. ۲۴ ہیطوکہ یوسف خوؤ آی ویریسہ، اوچیزی کہ خداوند فرشته اونه دستور بدأبو، انجؤم بدہ و خو زن مریم بیتہ. ۲۵ اما مریم آمرہ نخوتہ تا او خوریکہ بزاسہ و یوسف اونه ایسمِ عیسی بنہ.

۲

ستارہ شناسون عیسی دئن بہ ہن

۱ بعد اونکہ عیسی ہیرودیس پادشاہی دورہ، یہودیہ بیت لحم شہر میئن بزاسہ بوبؤ، ہوموق چند تہ ستارہ شناس مشرق زمینای، اورشلیم میئن بومئن ۲ و اوشون پپورسئن: «او قنداق زاک کورہ ایسا کہ یہود پادشاہ ایسہ؟ چونکہ اونه ستارہ، مشرق میئن وختیکہ جور بومہ بدیم و اونه پرستش بہ بومایم.» ۳ وختی اپی خبر، ہیرودیس پادشاہ گوش برسہ، پریشون بو و تمؤم اورشلیم ہم اونه آمرہ پریشون بوئن. ۴ پس ہیرودیس تمؤم کاهینون سرؤن و تورات معلمون قوم دوخندہ و اوشونای پپورسہ: «مسیح موعود کورہ باء بزاسہ بی؟» ۵ اوشون جواب بدئن: «یہودیہ بیت لحم میئن، چونکہ میکای پیغمبر بنویشتہ میئن ایطو بومہ دئنہ:

” ۱ ای بیت لحم کہ، یہودا ولایت میئن ہنای،

تو یہودا حاکمون میئن ہیچی کم ندئی.

چونکہ تی جی حاکمی ظہور کوئنہ کہ،

می قوم، اسرائیل شبانی کوئنہ.“

۷ پس ہیرودیس، ستارہ شناسونِ خلوتی میئن خو ورجہ دوخندہ و زمؤن دقیق آشکار بوئن ستارہ، اوشانای پپورسہ. ۸ بازین اوشونہ بیت لحم میئن سرا دا و

ستاره شناسؤنِ بوتہ: «بشین او زاک بارہ حساٰی پپورس دپورس بکونین. وختی اونہ بیاتید، مه واخوب کونین تا منم بئم و اونہ پرستش بکونم.»^۹ ستاره شناسؤن بعدِ پادشاه گبون ایشتوسن، راه دکتن و او ستاره پی که مشرق میئن بدہ بوئن، اوشؤنہ پیشدکته، شوءدبو تا سراًخر، جایی که، او زاک ایسا بو، اونہ جؤر بیسه.^{۱۰} ایشون تا ستاره بدئن خیلی شاد بوئن.^{۱۱} وختی خونہ میئن بومئن و زاک خو مئر امرہ مریم بدئن، خوشؤن دیم گل سر بنئن و او زاک پرستش بوذن. بازین خوشؤن کوشتای صندوقون واگودن و پیشکشونی زر و گندر و مئر عطریجات جی اونہ هدئن.^{۱۲} و چونکہ خوئہ میئن واخوب بوئن هیرودیس ورجه ونگردن، یکنہ راه دیگر جی، خوشؤن مملکت وگرسن.

فرار مصر سو

^{۱۳} بعد اینکه ستاره شناسون بوشوئن، خداوند یکنہ فرشته، یوسف خؤ نما بوبؤ و بوتہ: «ویریس، زاک و اونہ مئر ویگیر و مصر سو فرار بکون و اورہ بیس تا تہ خبر بدئم، چونکہ هیرودیس، زاک دومبال گردنہ تا، اونہ بکوشی.»^{۱۴} یس یوسف شبونہ ویریس، زاک و اونہ مئرہ ویتہ و مصر سو بوشو.^{۱۵} و تا هیرودیس موردن وقت، اورہ بیسه. اپی اتفاق دکنہ تا اوچیزی کہ خداوند، هوشع پیغمبر زیؤن امرہ بوتہ بو، حقیقت پیدا گودہ کہ، «می ریگہ مصر جی دوخندم.»

هیرودیس قنفاق زاکون کوشنہ

^{۱۶} وختی هیرودیس بدہ کہ، ستاره شناسؤن اونہ گول بزئن، خیلی اینہ غیصتہ و سرا دہ، عین او زمؤنی کہ ستاره شناسؤنای پپورس دپورس بودہ بو، بیت لحم میئن و اونہ دوروبر ہمتہ ریکاکونی کہ، دوسال و کمر داشتن، بکوشتہ.^{۱۷} هووخت اوچیزیکہ ارمیای پیغمبر زیؤنای بوئہ بوبؤ بو، بہ انجوم برسہ کہ:

«^{۱۸} یکنہ صدا رامہ جی بہ گوش رسنہ،

ژگہ و ونگ صدا.

راحیل خوش زاکؤن بہ ونگ زئنه

نخوائنہ آرؤم پی،

چونکہ دہ نیسن.»

وگرسن ناصرہ سو

۱۹ بعدِ ھيروديس مورَدَن، خداوند يکته فرشته مصر ميئن يوسف خوء نما بوبؤ ۲۰ و بوته: «ويريس، زاک و اونه مئر و ويگير و اسرائيل مملکت سو بشو، چونکه اوشوئي که زاک کوشتن دومبال بوئن، بمورَدَن.» ۲۱ پس يوسف ويريسا، زاک و اونه مئر و يته اسرائيل مملکت سو بوشؤ. ۲۲ اما يوسف هيپوکه بشتؤسه، آرکلائوس خوش پئر ھيروديس جا، يهوديّه سر حکومت کادره، بترسه اوره بشي، و چونکه خوئه ميئن واخوب بؤبو، جليل سامؤن سو بوشو. ۲۳ و يکته شهر به ايسم ناصره ميئن زينديگي بوده. ابي اتفاق دکته تا پيغمبرؤن کلام حقيقت پيدا کوني که، بوته بؤئن: 'ناصری' دوخونده بنه.

۳

تعميد دهنده يحيي، مسيح راه آباد کوئنه

۱ هو روزؤن ميئن تعميد دهنده يحيي ظهور بؤده. او، يهوديّه بياؤن ميئن موعظه گود ۲ و گوت: «توبه بکونين، چونکه آسمون پادشاهی نزدیکه!» ۳ يحيي هوني ايسه که، اشعياي پيغمبر اونه باره گونه:

«صدای او مردی که بياؤن ميئن فریاد زُئنه:

”خداوندِ راه آباد کونين!

اونه مسيرؤن همواره کونين!“»

۴ يحيي شتر پشماي رخت دؤود و يکته چرمي غيش خوش کمر دؤست و اونه غذا مَلخ و صحراي عسل بو. ۵ اورشليم مردومؤن و تمؤم يهوديه و اردن روخؤنه کنار دوروبر، همته اونه ورجه شوئن ۶ و خوشؤن گوناھون اعتراف گودن و اردن روخؤنه ميئن اونا جي غسل تعميد گيتن.

۷ اما يحيي وختي بده که خيلي آن از فريسي فرقه عالمون و صدؤوقی فرقه عالمون اوره که او تعميد دای آمه دبون، اوشون بوته: «ای افعی بزاسه آن! کی شمره واخوب گوده تا از غضبي که پيش آمدره، دريشين؟ ۸ پس شيمه عمل آمره نيشون بدین که راست راست توبه بودين. ۹ و شيمه آمره نوگوين ”امه جدّ ابراهيم“، چونکه شمره گونم خدا تينه ابي سنگونای، ابراهيم به زاکؤن بوجود باری. ۱۰ حتی الؤنم تؤر، ده دارؤن بنه سر بنه بؤبو. هينه واسه هرته دار که خوب بار ناری، بيئه بنه و آتش ميئن بَنگنه بنه.

۱۱ « مو شمره توبه وسه آؤ آمره غسل تعميد دئنم؛ اما اونی که بعد مو هنه می جی قویتره، مو حتی قابیل نيم اونه چاروقؤن جفت کونم. او شمره روح القدس

و آتش آمره تعمید دڻه. ^{۱۲} او خو چنگه خو دست ميئن دڻه و خوش خرمن دوجڻه و خوش گندوم کندوج ميئن ذخيره کوڻه. اما کولوش آتش ميئن که، هرگی دکوشوڻه نينه، سوجيڻه.»

عيسى تعمید

^{۱۳} بازين عيسى جليل جی اردن روخونه کنار بومه تا يحيی جی تعمید بگيري. ^{۱۴} ولی يحيی حقسعی بُوڊه تا اونه جلوئه بگيري و اونه بوتہ: «مو ایسم که باء تی جی تعمید بگيرم، الؤن تو می ورجه هنی؟» ^{۱۵} عيسى اونه جواب ميئن بوتہ: «بدار الؤن ايظؤ بی، أمه به درست تر اينه که خدا حوکمون تمؤم و کمال بجا بآريم.» پس يحيی راضی بويؤ. ^{۱۶} وختی عيسى تعمید بيته، درجا آؤجی بيرون بومه. هو دم آسمؤن بار بُو و يحيی خدا روح بده که، کبتره مورشون جیر بومه و عيسى سر بنويشته. ^{۱۷} بازين يکته صدا آسمؤنای برسه: «اينه می عزيز ريکه که، اونا جی راضی أم.»

۴

عيسى امتحون بنه

^۱ بازين روح القدس، عيسى بياؤن ميئن راهنمایي بُوڊه تا ابليس اونه امتحون بکونی. ^۲ عيسى بعد اونکه چهل شبنده روز، روزه بو، وشته بو. ^۳ هو وخت ابليس اينه ورجه بومه و بوتہ: «اگه خدا ريکه ایسی، اپی سنگؤن بگو نون بی!» ^۴ عيسى اونه جواب ميئن بوتہ: «تورات ميئن بنويشته بويؤ که:

”آدمی فقط نؤن آمره زنده نيه،

بلکه هر کلامی آمره که، خدا دهنای بيرون هنه.“

^۵ بازين ابليس اونه مقدس شهر سو بيرده و معبد گوف سر بنه ^۶ و عيسى بوتہ: «اگه خدا ريکای، ته جیر تودی، چونکه کتاب زبور ميئن بنويشته بويؤ که:

”تی وسه خوش فرشته ان فرمؤن دڻه و

اوشؤن ته خوشؤن دستؤن سر گيئن

نبی که تی پا يکته سنگ بزنی.“

^۷ عيسى اونه جواب بده: «اينم تورات ميئن بنويشته بويؤ که:

”خداوند تی خدا امتحون نکون.“

^۱ یبار ده ابلیس اونه یکنه پیله کوه گوف سر ببورده و تمؤم دنیا ممالک با تموم اوشون شکوه و جلال، عیسی نیشون بده ^۹ و بوته: «آگه می جلو خاک سر بگای و مه پرستش بکونی، ایشون هَمَه تَه هدئئم.» ^{۱۰} عیسی اونه بوته: «دوره بو، ای شیطون! چونکه تورات میئن بنویشته بوؤ: «خداوندُ تی خُدا، پرستش بکون و فقط اونه عیبادت بکون.»» ^{۱۱} بازین ابلیس اونه ویله گوده و فرشته آن بومئن و اونه خدمت بوَدَن.

عیسی خدمت شروع کوئنه

^{۱۲} هیطو که عیسی بشتؤسه یحیی گرفتار بؤ، جلیل سو وگرسه. ^{۱۳} بازین ناصره شهرای بوشؤ کفرناحوم سو و اوره بیسه. کفرناحوم جلیل دریا ور بو و زبولون و نفتالی سامؤن میئن هَنه بو. ^{۱۴} ای اتفاق دکته تا اِشعیای پیغمبر کلام به انجوم برسی که، بوته بو:

«^{۱۵} زبولون سامؤن و نفتالی سامؤن،

شمه ایی که دریا راه سر، اوطرفِ اُردن ایسائین،

جلیل ملتؤن؛

^{۱۶} مردومی که ظلمات میئن ایسابون،

پیله روشنای بدئن،

و اوشؤنی که، مرگ سایه میئن زیندیگی گودن،

روشنای فتؤسه.»

^{۱۷} او زمؤن جی عیسی بنا بؤده، موعظه گودن و گوت: «توبه بکونین، چونکه آسمؤن پادشاهی نزدیک بؤ!»

عیسی اولی شاگردؤن

^{۱۸} وختی عیسی جلیل دریا کنار راه شوءدبو، دو ته برآره بده به ایسم شمعون نامدار به پطرس و اونه برار آندریاس که، آؤ میئن سالی زِدبوئن، چونکه صیاد بوئن. ^{۱۹} عیسی ایشؤنه بوته: «می دومبالسر باین که مو شمره مردوم صیاد چاکونم.» ^{۲۰} اوشؤن درجا خوشؤن سالی آن ویله گودن و اونه دومبالسر تاتأدی راه دکتن. ^{۲۱} هیطو که خوش راه شوئدبو، دوته برار دیگرم یعنی یعقوب، زیدی ریکای و اونه برار یوحنا بده که، خوشؤن پئر زیدی آمره نوء میئن ایسا بُن و خوشؤن سالی آن حاضر کادبؤن. اوشؤنم دوخنده؛ ^{۲۲} ایشؤنم درجا نوء و

خوشوُن پٽره ويله گودَن و اونه دومبالسر بوشوُن.

ناخوشون شفا

^{۲۳} اياطو بوكه، عيسى سرتاسر جليل گرس و ايشونه عبادتگاه اُن ميئن آموتى و خدا پادشاهى خوروم خبر اعلوُم گود و هر جور درد و ناخوشى مردوم شه، شفا بخشى. ^{۲۴} پس عيسى آوازه تمؤم سوريه ميئن فيبيته و مردوم همهء ناخوشوُن كه، هر جور مرض و ناخوشى داشتن، و اوشوُنى كه ديو بزه بوئن و غشى اُن و فلوجوُن اونه ورجه اردَن و عيسى اوشونه شفا داي. ^{۲۵} پس يكته پيله جماعت جليل و دكاپوليساجى، اورشليم و يهوديه و اردن اوطرف، اونه دومبالسر راه دكتن.

۵

موعظه گودَن كوه جوُر

^۱ وختى عيسى او جمعيت بده، يكته كوه سر بوشو و بنيشته. هووخت اونه شاگردوُن اونه ورجه بومئ ^۲ و عيسى بنا بوده اوشونه آموتن و بوته:
«^۳ خوش بحال اوشوُنى كه واخوبن روح ميئن نيازمندن،
چونكه آسمون پادشاهى
اوشونه شه.
^۴ خوش بحال ماتم بزه اُن،
چونكه اوشوُن، آروم بن.
^۵ خوش بحال فروتنوُن،
چونكه اوشوُن زمين به ارث
بئَن.
^۶ خوش بحال وشته اُن و تشنه اُن عدالت،
چونكه اوشوُن سيزه بن.
^۷ خوش بحال اوشوُنى كه رحم كوئن،
چونكه اوشون به رحم بنه.
^۸ خوش بحال ديل پاكوُن،
چونكه اوشوُن خدا ايئن.
^۹ خوش بحال صلح جوئن،

چونکه اوشون خدا زاڪون
دوخونده بنن.

۱۰ خوش بحال اوشوني كه عدالت راه ميين آزار ايئن.
چونكه آسمون پادشاهي اوشونه شه.

« ۱۱ خوش بحال شمه، او وختي كه مردوم شمره مي واسه فُحش دِئَن و اذيت
كوئن و هر بدگب به دروغ شيمه ضد گونن. ۱۲ خوش بين و شادي بكونين،
چونكه شيمه پاداش آسمون ميين پيله ايسه. چونكه هيطو، پيغمبروني كه
پيشتر از شمه ايسابون، آزار بدئن.

روشنابي و نمك

« ۱۳ شمه دنيا نمك ايسيئن. اما اگه نمك خو مزه از دست بداي، چطو شنه
هنده اونه شور گودن؟ ده به درد هيچي نوخوئنه، جز او كه اونه بيرون فوكونن
و مردوم اونه دمجن.

« ۱۴ شمه دنيا روشنابي ايسيئن. شهري كه، كوه گوف سر بنا بوئو، نشنه جا
دئن. ۱۵ هيشكس گردسوز ونگرونبنه تا اونه بيدره جبر بناي. بلکه اونه
چراغدونه سر نئه تا اونه روشنابي همته به كه خونه ميين ايسئن فوتوي.
۱۶ پس اجازه بدين شيمه روشنابي مردوم سر فوتوي تا شيمه خوروم كارون
بيئن و شيمه پير كه آسمون ميين ايسا، پرستش بكونن.

مسيح بومه تا شريعت، تموم و كمال انجوم بداي

« ۱۷ گمؤن نكونين كه بومئم تا تورات و پيغمبرون نيويشته ان باطيل كوئم.
نومئم تا اوشونه باطيل كونم، بلکه بومئم تا اوشون تمؤم و كمال انجوم بدئم.
۱۸ چونكه راست راست شمره گونم، تا آسمون و زمين از بين نشي، يكته نقطه
يا همزه تورات جي هرگي ازبين نشنه، تا اونكه همه به انجؤم برسي. ۱۹ پس هر
كس يكته از كوشتاي دنه، ابي حوكمؤن سرسري بگيري و بقيه ائم هيطو ياد
بداي، آسمون پادشاهي ميين، كوشتاي بوشمارده بنه. اما هر كي ابي حوكمؤن
اجرا بكوني و اوشونه بقيه ائم ياد بداي، او آسمون پادشاهي ميين پيله
دوخونده بنه. ۲۰ چونكه شمره گونم، تا شيمه صالحي سرتراز فريسي عالمون و
تورات معلمون صالحي نبی، هرگي آسمون پادشاهي ميين نشنين.

غیظ

« ۲۱ بشتؤسین که قدیمی آن بوته بویؤ: ”قتل نکون، و هر کی قتل کوئنه، اینه حق محاکمه ایسه.“ ۲۲ اما مو شمره گونم، هرکس خوش برار سر غیظ بگیری، اینه حق محاکمه ایسه؛ و هر کس خوش براره توهین بکونی، اینه حق محاکمه شورا میئن ایسه؛ و هر کس خوش براره احمق بوگوی، اینه حق جهتم آتش بنه. ۲۳ پس اگه هوزمون که تی پیشکش قریونی جیگاه میئن هدادری و به یاد بآردی که، تی برار تی جی دیل چرکین ایسه، ۲۴ تی پیشکش، قریونی جیگاه سر بنی و اول بشو تی براره آمره آشتی بکون. بعدا بیا و تی پیشکشی هدی. ۲۵ کسی که تی دست جی شاکي ایسه و ته محکمه بوردره، تا وختی که حله اونه آمره راه میئن ایسای، آشتی بکون مبادا ته به قاضی بسپوری و قاضی ته تحویل نگهبون بدای و زندون دکای. ۲۶ راست راست ته گونم که، تا قرون آخر اونه هندای، زندونای بیرون نانی.»

شهوَت

« ۲۷ بشتؤسین که بوته بویؤ: ”زنا نکون.“ ۲۸ اما مو شمره گونم هر کس شهوت آمره یکتہ زناک نیگا بکونی، هودم خوش دیل میئن اونه آمره زنا بوده. ۲۹ اگه تی راست چیشم ته به گونا هکشه، اونه بیرون بار و باگن، چونکه ته به بهتره که، یکتہ عضو تی اعضای بدن نابوده بی تا اونکه تی تموم تن دوزخ میئن دکای. ۳۰ و اگه تی راست دست ته به گونا هکشه، اونه ووئسن و باگن، چونکه ته به بهتره عضوی از تی اعضای بدن نابوده بی تا اونکه تی تموم بدن دوزخ میئن توده بی.»

طلاق

« ۳۱ ایطؤ بوته بویؤ که: ”هر کس خوش زناک طلاق بدای، باید اونه طلاق نومه هدای.“ ۳۲ اما مو شمره گونم، هر کس خو زناک بغیر زنا طلاق بدای، اونه به زناکاری هکشه و هر کس که طلاق بیته زناک به زنی بگیری، زنا کوئنه.»

قسَم

« ۳۳ و هنده بشتؤسین، قدیمی آن بوته بویؤ: ”قسَم دوروغ نُخور، بلکه قسَمونی که خداوند به بخوردی وفا بکون.“ ۳۴ اما مو شمره گونم هرگی قسَم نوخورین، نه به آسمون، چونکه خدا پادشاهی تخت ایسه، ۳۵ و نه به زمین، چون اونه پا جیر کرسی ایسه، و نه به اورشلیم، چونکه او پیله پادشاه شهر

ايسه. ۳۶ و تي سرِ قسَمِ نوخُور، چونڪه مني يڪته مو سفيد يا سياه بكوني. ۳۷ پس شيمه 'بله' هو 'بله' بي و شيمه 'نه' هو 'نه'، چونڪه اضافہ بر او شيرِ جي ايسه.»

انتقام

« ۳۸ اينم بشتؤسين كه بوته بوئو: ”چيشم بجای چيشم و گاز بجای گاز.“ ۳۹ اما مو شمره گونم، شرور آدم جلو نيسين. اگه يفر تي راست ديمه كشيده بزه، تي اوته ديمم اونه به وگاردون. ۴۰ و هر وخت كسي بخوای ته به محكمه ببوري و تي پيرهن تي جي هگيري، تي عبا م اونه هدي. ۴۱ اگه يڪته رومي سرياز ته مجبور كوني اونه بارِ دو كيلومتر ببوري، چهار كيلومتر اونه به ببور. ۴۲ اگه كسي منت امره يچي تي جي بخوای، اونه هدي و اگه كسي يچي تي جي قرض خواننه، تي رو وانگردون.»

دشمنونِ محبتِ بكونين

« ۴۳ بشتؤسين كه بوته بوئو: ”تي همسايه محبت بكون و تي دشمنِ امره دشمنی بكون.“ ۴۴ اما مو شمره گونم شيمه دشمنونِ محبتِ بكونين و اوشوني كه شمره آزار رسونين، دعای خير بكونين، ۴۵ تا شيمه پتره به كه آسمونِ ميئن ايسا، زاكون بين. چونڪه او خوش آفتاوه، بدؤن و خوبؤن به فوتوئنه و خوش بارش صالحون و بدكارؤن به وارننه. ۴۶ اگه فقط اوشوني محبت بكونين كه شمره محبت كوئن، چي آجری دنئين مگه حتى خراجگيرؤنم ايجور نوکوئن؟ ۴۷ و اگه فقط شيمه برارونِ سلام بوگوين، ديگروناي چي سرتري دنئين مگه حتى بت پرستؤنم هيٺو نوکوئن؟ ۴۸ پس شمه كامل بين، هيٺوڪه شيمه آسموني پتر كامل ايسه.»

٦

صدقه هدين

« ۱ احوب بين كه، شيمه صالحيه مردوم چيشمونِ جلو بجا نارين، اينه واسه كه شمره بين. وگرنه شيمه پتر ورجه كه آسمونِ ميئن ايسا، پاداشي ندئين.»

« ۲ پس وختي كه صدقه هدي، جار نزن، هوٺو كه ريكارؤن، عبادتگاه آن و

کوچه‌انِ میئن کوئنن تا مردوم اوشونای تعریف بکوئنن. راست راستِ شمره گونم که، ایشون خوشونِ پاداشِ هیتن. ^۳ اما وختی تو صدقه هَدای، کاری بکون که، تی چپ دست از اوچیزی که تی راست دست کوئنه، واخوبِ نبی، ^۴ تا تی صدقه هیشکی نینی و تی پئر که هیچی اونه چیشمونای دخوته نیه، ته پاداش هدئنه.»

دعا گودن

^۵ وختی که دعا کوئی، ریاکارونِ مورشونِ نبو. چونکه اوشون دوست دئنن، عبادتگاهِ انِ میئن و کوچه‌انِ گوشه کنار بیسن و دعا بکوئنن تا مردوم اوشونه بیئن. راست راستِ شمره گونم، ایشون خوشونِ پاداشِ هیتن. ^۶ اما تو وختی که دعا کوئی، تی اتاق میئن بشو، در دود و خلوتی، تی پئر ورجه که بده نبنه، دعا بکون. و تی پئر که دخوته چی ان دینه، ته پاداش هدئنه.

^۷ «دعا وقت، پوچ گبونِ تکرار نکونین، هیطو که بت پرستونِ قوم کوئنن، چونکه خیال کوئنن زیادی گوتن امره، ایشونه دعا مستجاب بنه. ^۸ ایشونه مورشون نین، چونکه شیمه پئر پیشتر از اوکه اونای تقاضا بکونین، شیمه احتیاجونِ دؤئنه.

^۹ «پس شمه ایطوری دعا بکونین:

«ای امه پئر که آسمون میئن ایسای،

تی ایسم مقدس بی.

^{۱۰} تی پادشاهی بای.

تی اراده هیطو که آسمون میئن هنه،

زمینِ سرم بوموئی.

^{۱۱} امه روزی، امروز امره هدی.

^{۱۲} و امه قرضونِ ببخش،

هو طو که آمرم امه قرضدارونِ بخشیم.

^{۱۳} و امره امتحون میئن توندی،

بلکه شیرِ جی رهایی بدی.

چونکه پادشاهی و قوت و جلال، تا آخر تی شه. آمین.

^{۱۴} چونکه اگه مردوم تقصیراتِ ببخشین، شیمه آسمونی پئر هم شمره بخشنه.

^{۱۵} اما اگه مردوم تقصیراتِ نبخشین، شیمه پئر شیمه تقصیراتِ نبخشنه.

۱۶ وختي که روزه گيڻين، ريارکروڻ مورشون شمره زال بآرده نيشون ندين، چونکه اوشون خوشونه قيافه رنگ و روئه وگردنئن تا مردوم ورجه خوشون روزه دار نيشون بدين. راست راست شمره گونم که خوشون پاداش هيئن. ۱۷ اما وختي تو روزه گيني، تي سر روغن وسين و تي ديمه بوشور^{۱۸} تا تي روزه مردوم به معلوم نبی، بلکه تي پتر که پنهون ايسه اونه بيئي، و تي پتر که همه چيه دينه ته پاداش هدئنه.

آسموني گنج

۱۹ زمين سر گنج جومه نکونين، هوره که بيد و مرونه زئنه و اونه ازبين بئنه و هوره که دوزون زمين کيئن و دووژي کوئن. ۲۰ بلکه شيمه گنج آسمون ميئن جومه کونين، اوره که بيد و مرونه اونه از بين نيئنه و دوزون زمين نکيئن و دوزي نوکوئن. ۲۱ چونکه تي گنج هر جا هئنه، تي ديکم اوره هئنه.

« ۲۲ چيشم، تن چراغ. اگه تي چيشم سالم بي، تموم تي تن، روشنايي جي پورا بنه. ۲۳ اما اگه تي چيشم فاسد بي، تي تن، ظلمات جي پورا بنه. پس اگه روشنايي که تي ميئن ايسه، ظلمات بي، چي پيله ظلماتي بنه!

« ۲۴ هيشکس دو ته ارباب خدمت گوده منه، چونکه يا يکته جي نفرت دئنه و اوته دوست دئنه، و يا ينفره مينه و اوته کوشتاي دوئنه. منئين شمه، هم خدا بنده بين و هم پول بنده.»

نيگرون نبين

« ۲۵ پس شمره گونم، شيمه زينديگي نيگرون نبين که چي بخورين يا چي وودوشين، و نه نيگرون شيمه تن بين که چي دکونين. مگه زينديگي خوردناجي و تن رختاچي مهمتر نيه؟ ۲۶ آسمون پرنده ان نيگه بکونين که نه کارزن و نه بيئن و نه کندوج ميئن ذخيره کونن، اما هنده شيمه آسموني پتر اوشونه روزي هدئنه. مگه شمه اوشاناي با ارزشر نيئن؟ ۲۷ شيمه ميئن کيسه که بتوني نيگروني امره يه ساعت خو عمر اضافه بکوني؟

« ۲۸ و چرئ رخت به نيگرون ايسين؟ صحرا ميئن سوسنون نيگه بکونين که چوطو پيله بوډرن نه زحمت کشن و نه بافن. ۲۹ اما هنده شمره گونم که حئي سليمون پادشام خوش تموم شکوه و جلال امره، اي سوسنون قشنگي

مورسون نبو. ۳۰ پس اگه خدا صحرا وَش که، ایمرۆز ایسا و فرده تنوره میئن باگده بنه، ایجور پوشننه، ای کم ایْمُونُون مگه شمره بهتر نپوشننه؟
 ۳۱ پس نیگرون نبین و نوگوین چی بوخوریم و یا چی وودوشیم و یا چی دکونیم.
 ۳۲ چونکه ایی دونیا قۆمون، ایجور چیزۆن دومبال ایسن. اما شیمه آسمۆنی پئر دۆننه که هَمَهه ایشون احتیاج دَنین. ۳۳ بلکه شمه اوّل خدا پادشاهی و اونه عیدالت دومبال ببین، بازین ایشونم همه شمره هده بنه. ۳۴ پس، فرده نیگرون نبین، چونکه فرده خو نیگرونی دَنه. امروز سختی آن، امروز به بسه!

۷

دیگرۆن قضاوت نکونین

«اقضاوت نکونین تا شمره قضاوت نکونن. ۲ هیطوکه دیگرۆن قضاوت کۆنن، شمرم قضاوت کۆنن و هؤ عیاره آمره که وزن کۆنن، شیمه به وزن کۆنن. ۳ چرّه بیشپیل تی براره چیشم میئن اینی، اما از گنده ای که تی چیشم میئن دئی، و اُخوب نی؟ ۴ چطو تینی تی براره بوگوی، ”بئس، بدار بیشپیله تی چیشمای بیرون بآرم،“ حال اونکه یکتہ گنده تی چیشم میئن دئی؟ ۵ ای ریاکار، اوّل گنده تی چیشمای بیرون بآر، بازین بهتر تینی بینی تا بیشپیله تی براره چیشموناجی بیرون بآری.
 ۶ اوچی مقدس، سگۆن هندی و شیمه مرواریدۆن خو کۆن ورجه تۆنداین، نبی که اوشونه دمجن و وگردن و شمره حمله بکونن.

بخواین، و أموجین، بگوین

«بخواین که شمره هده بنه. و أموجین، که یابنن؛ بگوین، که در، شیمه به واگوده بنه. ۸ چونکه هر کس بخوای، بدست اُنه و هر کس و أموجنه، یابنه و هر کس کونتَننه، در اونه به واگوده بنه. ۹ کو یکتہ از شمه اگه اونه ریکای نون بخوای، اونه سنگ هدننه؟ ۱۰ یا اگه ماهی بخوای، اونه میلون هدننه؟ ۱۱ پس، شمه که شرور ایسن، دۆنن که باید شیمه زا کۆن، خوروم چی آن هدین، چقدر بیشتر شیمه پئر که آسمۆن میئن ایسا، اوشۆنی که اونای بخوانن، خوروم چی آن هدننه. ۱۲ پس مردوم آمره، هوطو کردکار بکونین که، خوانین شیمه آمره بکونن. ایی ایسه تورات خلاصه و پیغمبرون بنویشته آن.

زیندیگی راه

« ۱۳ تنگ درای بشین دیرون، چونکه فالِ او در و سهلِ او راه که هلاک بوئن به ختم بنه. و اوشوئی که او راه دیرون شنن، زیادن. ۱۴ اما تنگِ او در و سختِ او راه که زیندگی ختم بنه و اوشونی که اونه یابنن کم ایسن.

دار و اونه بار

« ۱۵ دوروغي پیغمبروئن جی دوری بکونین. اوشون گوسندون رخت میئن شیمه ورجه هنن، اما باطین میئن درنده ورگون مورشون ایسن. ۱۶ اوشون ایشون بارای شناسنین. مگه انگور، تیفاجی و انجیره هرزه واش جی چین؟ ۱۷ هینه واسه هرته خوروم دار خوروم بار دئنه، اما بیدار، بد بار. ۱۸ خوروم دار مننه بد بار باری و بد دارم مننه خوروم بار باری. ۱۹ هرته دار که خوروم بار ندای، بیه بنه و آتشی میئن باگده بنه. ۲۰ هینه واسه اوشون ایشون بارای شناسنین.

« ۲۱ نه اینکه هرکس که مه 'آقا، آقا' دوخوئی، آسمون پادشاهی میئن دیرون شنه، بلکه فقط اونی که می پیره خواسته ایسه که آسمون میئن ایسا، بجا اینه. ۲۲ او روز میئن خیلی ین مه گونن که: "آقا، آقا، مگه تی ایسم امره نبوت نودیم؟ مگه تی ایسم امره دیوون بیرون توندایم؟ مگه تی ایسم امره خیلی معجزه آن نودیم؟" ۲۳ اما مو اوشونه رو راست گونم که "هرگی شمره نشناختم می جی دوزه بین، ای بدکاروئن!"

بلد معمار و نادون معمار

« ۲۴ پس هر کس می ایی گبؤن بشتوئی و اوشون عمل بکونی، هو عاقل مرداکی مؤئنه که، خوشه خونه سنگ سر چاگوده. ۲۵ وختی بارون ببارسه و سیل راه دکته و باد بومه و او خونه سر زور بارده، خراب نوبو. چونکه اونه پی سنگ رو هته بو. ۲۶ اما هرکی می ایی گبؤن بشتوئی و اوشونه عمل نکونی، او نادون مرداکی مؤئنه که خوش خونه، ریگ سر چاگوده. ۲۷ وختی بارون ببارسه و سیل راه دکته و باد بومه و اونه خونه سر زور بارده، ویروئن بو و اونه ویروئی پیله بو!» ۲۸ هیطو که عیسی ایی گبؤن تمنه گوده، مردوم اونه آموتنای مات بوئن، ۲۹ چونکه قدرت امره مردوم آموتی، نه اوشونه تورات معلمون مورشون.

۱ وختی عیسی کوه جی جیر بومه، خیلی جمعیت اونه دومبالسر راه دکتن. ۲ هی میئنه یکتہ جذامی مردکای اونه ورجه بومه و اونه پا جیر بکتہ و بوتہ: «آقا، اگہ بخوای تینی مه شفا بدی.» ۳ عیسی خوش دستِ درازہ گودہ، اونه سر، دست بکشہ و بوتہ: «خوانم، شفا بگیری!» هو دم اونه جزام پکہ بو. ۴ بازی عیسی اونه بفرماستہ: «واخوب ببو کہ، ای قضیہ هیشکس به نوگوی، اما بشو تہ کاهین نیشون بدی و پیشکشی کہ موسی بوتہ، تقدیم بکون تا اوشونہ به گوائی بی.»

یکتہ ارتشی رومی ایمون

۵ وختی عیسی کفرناحوم دیرون بوشو، یکتہ ارتشی رومی اونه ورجه بومه و التماس آمرہ ۶ اونه بوتہ: «آقا، می خدمتکار فلج و خونه میئن خوتہ و خیلی درد کشندرہ.» ۷ عیسی بوتہ: «مو هنم و اونه شفا دئتم.» ۸ ارتشی جواب بدہ: «آقا، مو قابیل نی یم کہ تو می خونه بای. فقط یہ چی بگو کہ می خدمتکار شفا هگینہ. ۹ چونکہ مو خودمم مرداکی ایسم فرمونبر. سربازونی یم می دست جیر دئتم. یکتہ بوگووم، "بشو،" شنہ و اویکتہ بوگووم، "بیآ" هنہ. می غلوم بوگووم، "ای کار بکون،" کوئنه.» ۱۰ عیسی وختی اونه گبؤن بشتؤسہ، مات بو و اوشؤنی کہ اونه دومبالسر اُمئدبوئن، بوتہ: «راست راستِ شمرہ گونم کہ، ایجور ایمون حتی اسرائیل میئنم ندئتم. ۱۱ و شمرہ گونم کہ خیلی آن شرق و غربای هنن و آسمون پادشاهی میئن، ابراهیم واسحاق و یعقوب آمرہ یکتہ سفرہسر نیشنن، ۱۲ ولی اوشونی کہ آسمون پادشاهی شی ایسن، بیرون، تاریکی میئن باگدہ بنن، اورہ کہ ونگ زئنین و گازِ گازِ سر سوئین!» ۱۳ بازی او ارتشی رومی بوتہ: «بشو! عین تی ایمون تہ هدا بنہ.» هو دم اونه خدمتکار شفا هیته.

عیسی خیلی آن شفا دئنه

۱۴ وختی عیسی پطرسِ خونه بوشو، اونه زومئر بده کہ خیلی تب بُوده بو و جا مئن خوتہ بو. ۱۵ عیسی اونه دست بزه و اونه تب قطعہ بو. پس او ویریسا و عیسی جی پذیرائی بُوده. ۱۶ غروب دمی خیلی از دیوبزه کوئنه اونه ورجه بآردن و او خوش کلام آمرہ، ارواح اوشاناجی بیرون گودہ و همہ دنہ ناخوشونِ شفا بدہ. ۱۷ ایطو بوکہ، ایشعیای پیغمبر پیشگوئی حقیقت پیدا گودہ کہ: «او امہ دردؤنه ویتہ»

و امه ناخوشی آن برده.»

عیسی دومبال گودن بها

۱۸ وختی عیسی بده که مردوم اونهورجه جومه بوئن، امر بوده: «اوطرف دریا بشیم.» ۱۹ هووخت یکتہ تورات معلم، اونہ ورجہ بومہ و بوتہ: «ای اوستاد، هر جا بشی، تی دومبالسر هنم.» ۲۰ عیسی جواب بده: «شالون خوشون لونه دئن و آسمون پرندہ آن فک، اما انسون ریکہ جا ندئنہ خوش سربنای.» ۲۱ یکتہ شاگرد دیگہ عیسی بوتہ: «آقا، اول اجازہ بدی تا بوشوئم و می پترہ بمورده پس گل کونم و بتم.» ۲۲ اما عیسی اونہ بوتہ: «مه دومبال کون و بنی مرده آن، خوشون مرده آن گل کون.»

کولای آرؤم گودن

۲۳ بازین عیسی نوئه سواره بو و اونہ شاگردون اونہ دومبالسر بوشوئن. ۲۴ یدفاری یکتہ پیلہ کولاک اوشونہ بیتہ، جوری کہ نزدیک بو کولاک نوئه دکوشونی. اما عیسی خوتہ بو. ۲۵ پس شاگردون بومئن و عیسی ویریسوئن و بوئن: «آقا، چیزی نومؤنسه دمیریم؛ امرہ نجات بدی!» ۲۶ عیسی جواب بده: «ای کم ایمؤنؤن، چرہ ایطؤ بترسین؟» بازین ویریسا و باد و کولاک تشر بزه و کولاک بخوسؤنہ. ۲۷ اوشون حیرون بو همدیگرای بپورسئن: «ای چی جور آدمی ایسه؟ حتی باد و کولاک اونای فرمون بئن!»

دوتہ دیو بزه مرداک شفا

۲۸ وختی عیسی جدریان منطقہ کہ، او طرف دریا هنہ بو، برسه، دوتہ دیو بزه مرداک کہ قبرستونای بیرون شوئودبون، اونہ بدئن. او دوتہ اینقدر وحشی بوئن کہ هیشکس منیس او راہ جی رد بی. ۲۹ اوشون فریاد بزئن: «تو امہ امرہ چی کار دئی، ای عیسی، خدای متعال ریکای؟ بومای پیشتر از وختی کہ باء عذاب بکشیم، امرہ عذاب بدی؟» ۳۰ آنی اوشانای اوشر یکتہ پیلہ گلہ خوک غذا خورده دبون. ۳۱ دیوؤن، عیسی منت گودن و گوتن: «اگہ امرہ بیرون کادری، خوکؤن گلہ میئن سردی.» ۳۲ عیسی اوشونہ بوتہ: «بشین!» دیوؤن بیرون بومئن و خوکون میئن بوشون و تمؤم گلہ، فوتول بوئن و پشتہ جورای دریا میئن دکتن و دموردن. ۳۳ خوکبونؤن فرار بودن و شهر سو بوشوئن و تموم ای اتفاق و اوچیزی کہ دیوبزئنه بہ اتفاق دکتہ بو، تعریف بودن. ۳۴ بازین تموم

شهر مردوم، عیسی دِننه به بیرون بومئن و وختی اونه بدئن، اونه منت بودن که اوشونه منطقه جی بشی.

۹

فلج مرداک شفا

۱ پس عیسی نوئه سوار بو و اوطرف دریا، خوش شهر بوشو. ۲ بازین یکتہ فلج مرداک کہ تخته سر خوته بو، اونه ورجه بآردن. عیسی وختی ایشون ایمون بدہ، فلج مردکا بوتہ: «تی دیل قورص بی، زاک، تی گوناھون ببخشته بوؤ!» ۳ ہی موقع بعضی از تورات معلمون خوشون آمرہ بوتن: «ای مردکای کفر گونہ.» ۴ اما عیسی کہ دوئس اوشونہ فکرون میئن چی گذرنہ، بوتہ: «چرہ ایجور پلید فکر شیمہ دیل میئن راه دینن؟ ۵ کویکتہ گوتن سہلترہ: ”تی گوناھون ببخشہ بوؤ» یا ایکہ ”ویریس و راه بوشو“؟ ۶ الؤن اینہ واسہ کہ بدؤنین کہ انسؤن ریکہ، ای قدرت دئنہ کہ زمین سر، گوناھون ببخشہ»- فلج مردکاکہ بوتہ:- «ویریس، تی جاجیکہ ویگیر و بشو خؤنہ.» ۷ او مردکای ویریسا و بوشو خونہ. ۸ وختی مردوم ای ایتفاق بدئن، بترسہ ئن و خدا، ستایش بودن کہ ایجور قدرت آدمؤن ببخشہ.

عیسی متی دعوت کوئنه

۹ وختی عیسی اورای شوئدبو، یکتہ مردکہ بدہ کہ اونه ایسم متی بو کہ خراجگیر دگہ میئن نیشتہ بو. اونه بوتہ: «می دومبال بیأ!» متی ویریسہ و اونه دومبالسر بوشو.

۱۰ یروز عیسی متی خؤنہ میئن سفرہ سر نیشتہ بو کہ، خیلی از خراجگیرؤن و گناھکارؤن بومئن و عیسی و اونه شاگردؤن آمرہ همسفرہ بوؤئن. ۱۱ وختی فریسی فرقه عالمون اینہ بدئن، اونه شاگردؤن بوتن: «چرہ شیمہ اوستاد خراجگیرؤن و گوناھکارؤن آمرہ غذا خوردہ؟» ۱۲ وختی عیسی اینہ بشتؤسہ، بوتہ: «ناخوشؤن ایسن کہ طبیب احتیاج دئن، نہ سالمؤن. ۱۳ بشین و معنی ای کلایم بفہمین کہ، ”رحمت خوانئم، نہ قریؤنی.“ چونکہ مو صالحون واسہ نومئم بلکہ بومئم گناھکارون دعوت بکونم.»

سوال روزہ واسہ

١٤ بازين يحيى شاگردؤن، عيسى ورجه بومئن و بؤتن: «چريه امه و فريسي ان روزه گينيم، ولي تي شاگردؤن روزه نكين؟» ١٥ عيسى جواب بده: «مگه بنه عروسي ميمونؤن، تا وختي كه، داماد ايشؤن امره ايسا، عزاداري بكؤن؟ اما زموني رسنه كه داماد ايشؤن جي هيته بنه، هوزمون روزه گين. ١٦ هيشكس تازه پارچه، كهنه رخت پينك نزنه، چونكه پينك رخت جي بكنده بنه و پتره گي بدتره بنه. ١٧ و تازه شراب كهنه خيكؤن ميئن دونكؤنن، چونكه خيكؤن پتره بنن و شراب فبنه و خيكؤن از بين شنن. تازه شراب تازه خيكؤن ميئن دوگئنن تا هر دوته سالم بمؤنن.»

ناخوش زناك شفادئن و يايروس لاکوئه زنده گودن

١٨ حله عيسى ابي گبون اوشونه به زدبو كه يكته از رئيسؤن اونه ورجه بومه و اونه جلوزانو بزه و بوته: «مي لاکوي هي الؤن بمورده. ولي بيه و تي دست اونه رو بني كه زنده بنه.» ١٩ عيسى ويريسه و خوشاگردون امره اونه دومبال بوشو. ٢٠ هي موقع، يكته زناك كه دوازده سال خونريزي ي زجر كشيده بو، پشت سرا جي عيسى نزديك بو و اونه ردا لبه دست بكشه. ٢١ چونكه اوزناكاي خوش امره بوته بو: «اگه حتي اونه ردا پره دست بزئم، شفا هگينم.» ٢٢ عيسى وگرسه، اونه بده و بفرماسه: «لاكو، تي دليل قورص بي. تي ايمؤن ته شفا بدا.» هو وقتاجي، اوزناك شفا بيته. ٢٣ وختي كه عيسى اورئيس خونه ميئن بوشؤ، نوحه خونؤن و كسوني به بده كه ونگ زنده بون. ٢٤ بفرماسته: «بشين بيرون. لاکو نمورده، بلکه خوته.» اما اوشؤن اونه به خنده بودن. ٢٥ وختي مردوم بيرون گودن، عيسى ديرون بوشؤ و لاکو كه دست بيته و اونم ويريسا. ٢٦ ابي اتفاق خبر سرتاسر او منطقه ميئن فيبيته.

دوته كور شفا

٢٧ وختي كه عيسى اوراي شوئدبو، دوته كور مردكاي، تاتادي اونه دومبالسر بوشؤن و داد زنن: «داوود ريكه، امه به رحم بكون!» ٢٨ وختي عيسى خونه بوشو، او دوته كور مردكاي اونه ورجه بومئن. عيسى اوشؤنای بپورسه: «ايمؤن دئين كه تينم ابي كاره انجوم بدئم؟» جواب بدئن: «بله، آقا.» ٢٩ بازين عيسى اوشونه چيشمون سر دست بكشه و بوته: «بنا به شيمه ايمؤن، شيمه به انجوم بي.» ٣٠ هوموقع اوشونه چيشمون بار بو. عيسى اوشون اصرار امره، امر بفرماسته: «مراقب بين كه كسي از ابي اتفاق جي واخوب نبی.» ٣١ اما

اوشوُن بيرون بوشوُن و اونه تمؤم او منطقه ميئن نامدار گودن.
^{۳۲} هوموقع كه اوشوُن بيرون شوئودبون، يكته لال مردكاهه كه ديوبزه بو،
 عيسي ورجه بآردن. ^{۳۳} وختي عيسي ديو اونه مئناي بيرون گوده، او لال مردكه
 زبوُن، بار بو. مردوم غاغه بو گوئن: «اسرائيل ميئن هيچوقت ايطو چي بده
 نوبؤبو!» ^{۳۴} اما فريسي ان بوئن: «او ديوؤن، ديوؤن رئيس كمك آمره بيرون
 كوئنه.»

كارگرون كم ايسن

^{۳۵} عيسي همهء شهرؤن و دهاتؤن ميئن گرسی و اوشونه عبادتگاه ان ميئن
 مردوم آموئي و پادشاهي خوروم خبر داي و هر ته درد و ناخوشي شفا داي.
^{۳۶} وختي شلوغي جمعيت بده، اونه دليل اوشونه به بسووته، چونكه گوسندؤن
 بي چوپؤن مورشؤن پريشوُن و وامؤنده بوئن. ^{۳۷} پس خوشي شاگردؤن بوته:
 «محصول زياد، ولي كارگر كم. ^{۳۸} پس، صاب محصول جي بخواين خو محصول
 بئن به كارگون سراداي.»

۱۰

دوازده ته رسول

^۱ هوموقع عيسي خو دوازده ته شاگرد خوش ورجه دوخنده و اوشونه قدرت
 هدا تا پليده ارواح بيرون كوئن و هر جور درد و ناخوشي شفا بدئن. ^۲ ابي ايسه او
 دوازده ته رسول ايسم: اول شمعون نامدار به پطرس و اونه برار آندرياس؛
 يعقوب زبدي ريکه و اونه برار يوحنا؛ ^۳ فيليپس و برتولما؛ توما و خراجگير مئي؛
 يعقوب خلفا ريکه و تداي؛ ^۴ شمعون وطن پرست و يهوداي آسخریوطی كه
 عيسي، دشمن دست هده.

^۵ عيسي، ابي دوازده نفر سرا دا و اوشونه سفارش بوده: «غير يهودی ان ورجه
 نشين و هيته از شهرون سامريون ديرونم نشين. ^۶ بلکه فقط اسرايل قوم ورجه
 كه ابيز بو گوسندون ايسن بشين. ^۷ وختي كه شئين، اعلوم بكونين و بوگوين كه
 آسمون پادشاهي نزديك. ^۸ ناخوشون شفا بدين، مرده ان زنده بكونين، جذامی
 ان پكا كونين، ديوون بيرون كونين، مفت بيتاين، مفتم هدين. ^۹ هيچ زري نقره
 يا ميرس شيمه كمرغيش ميئن شيمه آمره نبورين. ^{۱۰} و شيمه سفر به كوله بار،
 يا اضافه رخت، يا چاروق، يا دستچو وينگيرين؛ چونكه كارگر مستحق خوش

روزی.^{۱۱} هر ته شهر یا دهاتی که دیرون شنین، یکته لایق آدمِ واموجین و تا زمونی که او محلائی نوشوین، او خونه میئن بیسین.^{۱۲} وختی یکته خونه دیرون شنین، بوگین، "سلام بر شمه."^{۱۳} آگه او خونه میئن کسی لایق بی، شیمه سلام برکت اونه سر مؤنه و آگه نه، شیمه به وگردنه.^{۱۴} آگه ینفر شمره قبول نوده و شیمه گبونِ گوش ندئنه، وختی که اونه خونه یا شهرای خوانین بشین، شیمه یا خاکِ فلاکنین.^{۱۵} راست راستِ شمره گونم که داوری روز میئن، مجازات تاب، شهر سُدوم و غُمورَه به سهلتر بنه تا او شهر به.

«^{۱۶} مو شمره گوسندؤن مورشون، وِرگون میئن سرا دِئتم. پس میلونِ مورشون و اخوب ببین و کبتره مورشون ساده.^{۱۷} مردومای دور بیسین. اوشؤن شمره حاکم دست هدئنن و خوشؤن عبادتگاه آن میئن شلاق زئنن.^{۱۸} می واسه شمره فرمانده آن و پادشاهؤن ورجه بئنن تا اوشؤنه جلو و دنیا مردومون میئن گواپی بدین.^{۱۹} اما وختی شمره گرفتارِ گودن، نیگرون نبین که چطو یا چی بوگوین. هووخت میئن اوچیزی که باید بوگوین، شمره هدّه بنه.^{۲۰} چونکه اونی که گب زئنه شمه نیئن، بلکه شیمه پئر روح که شیمه زبؤن آمره گب زئنه.^{۲۱} برار برار و پئر، خو زاکِ مرگ دست هدئنن. زاکؤن ضد خوشؤن پئر و مئر ویریسئن و اوشون، به کوشتن دئنن.^{۲۲} تمؤم مردوم می ایسم وسه شمره پیراسه بو میئن. اما هر که تا آخر بیسی، نجات پیدا کوئنه.^{۲۳} وختی یکته شهر میئن شمره اذیت بودن، یکته شهرِ دیگه فرار بکونین. راست راستِ شمره گونم که پیشتر از اونکه بتؤنین همته اسرائیل شهرؤن بشین، انسون ریکه هنه.

«^{۲۴} شاگرد خوشِ اوستادای سرتز نیه و نه غلؤم خوش اربابای جورتر.^{۲۵} شاگرد به هنی بسِ که خوشِ اوستادِ مورشون بی و غلومم خوشه ارباب مورشون. آگه خونه اربابِ بَعْلزبول، دیوؤن رئیس دوخندن، اهل خونه چی دوخوبئنن؟

«^{۲۶} هینه واسه، اوشؤنای واهیمه ندارین. هیچی دخوته ننه که آشکار نبی و هیچ چی جا بخورده نیه که رو نبی.^{۲۷} اوچیزی که شمره ظلمات میئن بوتم، روشنایی میئن بوگین و اوچیزی که شیمه گوش میئن بوته بوئو، پشت بومون جوراجی اعلؤم بکونین.^{۲۸} اوشونی که تن کوشنن اما منئن روح بکوشن واهیمه ندارین؛ اونای پترسین که تینه هم شیمه روح و هم شیمه جسم جهتم میئن هلاک کونی.^{۲۹} مگه دو ته چیشنکِ "یه قرؤن" نفروشتن؟ با ای همه حتی یکته چیشنک هم بدون شیمه پئر خواسته زمین سر نکئنه.^{۳۰} حتی شیمه سر

موهم هَمَّتَه بوشمارده بوبؤ ایسه. ^{۳۱} پس واهیمه ندارین، چونکه شیمه ایرزش خیلی چیشنکای بیشره.

«^{۳۲} هر کس مردوم ورجه اعتراف بکونی که مه شناسنه، منم می پئر ورجه که آسمون میئن ایسأ، اونه اعتراف کوئم؛ ^{۳۳} اما هر کس مه مردوم ورجه حشا بکونی، منم اونه می پئر ورجه که آسمون میئن ایسأ، حشا کوئم.

«^{۳۴} گومؤن نکونین که بومئم تا صلح زمین سر بآرم. نومئم تا صلح بآرم، بلکه شمشیر بآرم! ^{۳۵} مو بومئم تا:

”ریکه و پئر میئن،

لاکو و مئر میئن

عروس و اونه شومئر میئن توئدئم.

^{۳۶} هر کس دشمنون، خوشؤن خونه شی ایسن.”

«^{۳۷} هرکس خوش پئرو مئر بیشتر از مو دوست بداری، می لیاقت ندئنه؛ و هر کس خوش ریکاکه یا لاکوکه بیشتر از مو دوست بداری، می لیاقت ندئنه. ^{۳۸} هر کس خوش صلیب وینگیری و می دومبال نأی، می لیاقت ندئنه. ^{۳۹} هر کس بخوای خوش جون قائیم بداری، اونه از دست دئنه و هر کس خوش جون می واسه از دست بدای، اونه قائیم دئنه.

«^{۴۰} هرکس شمره قبول بکونی، مه قبول بؤده و اونی که مه قبول بؤده، می سرا داکس قبول بؤده دئنه. ^{۴۱} هر کس یکتہ پیغمبر اینه واسه که پیغمبر، قبول بکونی، پیغمبر پاداش هگینه. و هر کس صالحی، اینه واسه که صالح ایسه، قبول بکونی، صالح پاداش هگینه. ^{۴۲} هر کس ای کوشتاگون، اینه واسه که شاگرد، حتی یکتہ پیاله سرد آؤهدای، راست راست شمره گونم که بی پاداش نومؤنه.»

۱۱

عیسی گبون تعمید دهنده یحیی باره

۱ بعد از اونکه عیسی ای حوكمؤن خوش دوازدهته شاگرد هده، اورای شهرهای دیگه بوشو تا باموجی و موعظه بکونی. ^۲ وختی یحیی زندون میئن، مسیح کارؤن باره بشتؤسه، خوش شاگردؤن اونه ورجه سرا دا. ^۳ تا بیورسن: «تو هونی ایسی که بایستی بای، یا ینفر دیگه ریفاه بیسیم؟» ^۴ عیسی جواب بده: «بشین و اوچیزی که دینین و ایشتونین، یحیی به بوگوئین که: ^۵ کورؤن

ديئن و شلؤن راه شنئن، جذامی آن شفا گيئن، کرؤن ايشتؤنن، مُرده آن زنده بنن و ندارون خوروم خبر هده بنه.^۶ خوش بحال اونی که مه شک نکونی.»
 ۷ وختی يحيی شاگردؤن شوئدبون، عیسی بنا بوده يحيی باره گب زئن و جماعتِ بوتہ: «چی چی دئنه به بیابون میئن بوشوین؟ یکتہ لؤلہ دئنه به که بادای توکون خوردره؟^۸ اگہ نه، پس چی چی دئنه به بوشوین؟ یکتہ مرداکِ دئنه به که نرم رخت دؤده؟ اوشؤنی که نرم رخت دوکوئنن پادشاهون کاخون میئن ایسنن.^۹ پس چی چی دئنه وسه بوشوین؟ یکتہ پیغمبر دئنه به؟ بله، شمره گونم بیشتر از یکتہ پیغمبر.^{۱۰} چونکه او هونی ایسه که اونه باره ملاکی آن پیغمبر کتاب میئن بنویشته بوبو:

«الون، می پیغوم آره بیشتر از تو سرا دئتم.

که تی راهِ جلوتر آباد کونی.»

۱۱ راست راستِ شمره گونم که تعمید دهنده يحيی جی پیله تر، مَرای بزاسه نوبو، اما کوشتايرين، آسمون پادشاهی میئن اوناچی پیل تره.^{۱۲} تعمید دهنده يحيی زمون جی تا الؤن، آسمون پادشاهی خیلی ستم بکشه و زورگوئن، اونه ظلم امره گیتدرن.^{۱۳} چونکه همتہ پیغمبرون بنویشته آن و تورات میئن، تا يحيی زمون نبوتِ گودن.^{۱۴} و اگہ بخواین قبول بکونین، يحيی هو ایلایا ایسه که بایستی بمابی.^{۱۵} هر کس گوش ایشتؤسنه به دئنه، بشتؤئی.

«^{۱۶} ای نسلِ مورشون چی بوگوم؟ کوشتای زاکونِ مورشون که بازارِ میئن نیشئن، خوشونِ همبازی آن خوبئن:

”^{۱۷} شیمه به فلوت لؤلہ بزیم رقص نودین

روضه بوخندیم، ونگ نزن.“

۱۸ چرہ که تعمیددهنده يحيی بومه که نه خوئنه و نه وودوشنه، گونن که: ”دیو دئنه.“^{۱۹} انسون ریکه بومه که خوئنه و وودوشنه گونن: ”مرداکِ ایسه شوکوم پیس و عرق خور، خراجگیرؤن و گوناکارؤن امره ریفقه.“ اما اوچی که عقل و حکمت جی ببار هنه نیشون دئنه که او عقل و حکمت درست یا نه.»

وای بر او شهرؤنی که توبه نوکوئنن

۲۰ بازین عیسی با اینکه او شهرؤنی که بیشتر اونه میئن خوش معجزه آن انجوم بده بو و توبه نوده بون تشر بزه.^{۲۱} «وای بر تو، ای شهر خورزین! وای بر تو، ای شهر بیت صیدا! چرہ که اگہ معجزاتی که شیمه میئن انجوم بوبو،

صور و صیدون میئن انجوم بوبوی، اونه مردومون خیلی زمت پیش، پلاس دودن و خاکستر سر نیشتن و توبه گودن. ^{۲۲} اما حتم بدارین که داوری روز میئن، مجازات تاب، صور و صیدون به سهلتر بنه، تا شیمه به. ^{۲۳} و تو ای شهر گفرناحوم، تا آسمون گوف جور تینی شوئن؟ هرگی! بلکه تا جیرترین جای جهتم دکنی. چرء که اگه معجزاتی که تی میئن انجوم بوو، سدوم میئن دگته بی، تا امروز موئسی. ^{۲۴} اما شمره گونم که داوری روز میئن، مجازات تاب، سدوم به سهلتر بنه، تا ته به.»

باین می ورجه

^{۲۵} هوموقع، عیسی بوته: «ای پئر، صاب آسمون و زمین، ته ستایش کوئنم که ای حقیقتون دانیون و عاقلونای جا بدای و کوشتای زاگون به آشکاره گودی. ^{۲۶} بله ای پئر، چونکه خواستهء پر از لطف تو اینه و سه بو. ^{۲۷} می پئر همه چیز مه بسپورده. هیشکس ریکه نشناسنه جز پئر و هیشکس پئر نشناسنه جز ریکای و اوشونی که ریکای بخوای، پئر اوشونه به آشکاره کوئنه. «^{۲۸} می ورجه باین، ای تموم زحمتکشون و کسونی که سنگین بار دئین، که مو شمره آسایش هدئتم. ^{۲۹} می پیشکابول کول گیرین و می جی یاد بگیرین، چونکه مو مهربون و فروتن ایسم. و شیمه جون میئن آرامش گنین. ^{۳۰} چرء که می پیشکابول راحت و می بار سبک.»

۱۲

عیسی مقدس شنبه روز صاب

^۱ هوموقع، عیسی مقدس شنبه میئن گندم کله آن میئنای شوءدبو. اونه شاگردون وشته ای واسه شروع به چئنه گندم خوشه آن و اوشونه خوردن بودن. ^۲ فریسی فرقه عالمون هیطوکه اینه بدئن، عیسی بوئن: «نیگاه بکون تی شاگردون کاری کادرن که مقدس شنبه میئن نباید گودن.» ^۳ عیسی جواب بدا: «مگه نوخندین که داوود چی بوده، هوموقع که خودش و اونه یارون وشته بوئن؟ ^۴ چوطو خدا خونه میئن بوشو و خودش و اونه یارون مقدس نون بوخوردن که اونه خوردن داوود به و اونه یارون به روا نبو و فقط کاهینون اجازه داشتن بوخورن. ^۵ یا مگه تورات میئن نوخندین که شنبه روزون، کاهینون، معبد میئن، شنبه حرمت نداشتن ولی با ای همه تقصیر کار نیین؟

⁷ شمره گونم ینفر اُره ایسه که معبدَ جی پیل تره! ⁷ اگه اپی کلام معنی بَقهمسه بین که گونه ”رحمت خوائنم، نه قُربوئی“ ده تقصیر کاروئن محکوم نوُدین. ⁸ چونکه انسون ریکه، مقدس شنبه روز صابه.»

شفای مردای که اینه دست لام بو

⁹ بازین عیسی اورای بوشو و اوشونه عبادتگاه میئن دیرون بومَه. ¹⁰ عبادتگاه میئن یکتہ مرداک ایسا بو که اونه یکتہ دست لام بؤبو. عیسی جی بیورسنن: «مقدس شنبه میئن، شفا دَئن روا ایسه؟» اینه بوئن تا یکتہ گزک اونه بهتون زئن به بیاجن. ¹¹ عیسی اوشونه بوته: «اگه ینفر از شمه یکتہ گوسند بداری و او گوسند شنبه روز چاه میئن بگای، نشنه اونه نگینه و اونه چاهای بیرون نئینه؟ ¹² الؤن، آدم چقدر با ارزشر از گوسنده! پس خوپی گودن شنبه میئن روا ایسه.» ¹³ بازین او مرداکه بوته: «تی دستِ درارَ کون!» او خوشِ دستِ درارَ گوده و اونه دست، اوته دستِ مورسون سالم بو. ¹⁴ اما فریسی ان بیرون بوشوئن و همدیگر آمره نقشه بکشئن که چطو اونه بکوشن.

خدا انتخاب بوبؤکه خدمتکار

¹⁵ وختی عیسی اپی جریونای واخوب بو اورای بوشو. خیلی آن اونه دومبالسر بوشوئن و عیسی اوشوئن همَه شفا بدا ¹⁶ و ایشوئه قدغن بُوده تا اونه باره هیشکس آمره گب نزنن. ¹⁷ اپی ایتفاق دکتہ تا اشعیای پیغمبر گب به انجوم برسی که:

«¹⁸ اینه می خدمتکار که اونه سیوا بُودم،

می عزیز که، می جؤن اونای راضی.

مو می روح اونه سر نئتم

و او، عدالت قومؤن به اعلؤم کوئنه.

¹⁹ دعوا نوکوئنه و فریاد نزننه؛

و هیشکس اونه صدا کوچِه آن میئن نشتوئنه.

²⁰ ترک بوخورده لو له نشکئنه.

و نیمسوج فیتله دنکوشنئنه،

تا عدالت به پیروزی برسوئی.

²¹ همته قؤمون، اونه ایسم به امید دَئنن.

عیسی و بعلزبول

^{۲۲} بازین یکتہ دیو بزه مرداکِ که کور و لال بو اونه ورجه بآردن و عیسی اونه شفا بدا، طوری که تیَس بینی و گب بزنی. ^{۲۳} او جماعت همه مات بوئن و بوئن: «یعنی امکوئن دئنه ای مردکای هو مسیح موعود بی که قرار داوود نسلِ جی بای؟» ^{۲۴} اما وختی فریسی ان اینه بشتوَسَن، بوئن: «او بعلزبول یاری آمره که دیوؤن رئیس ایسه، دیوؤن بیرون کوئنه!» ^{۲۵} عیسی اوشونه فکرؤن بفهمسه و اوشونه بوتہ: «هر مملکتی که برضد خودش دسته دسته بی، سربہ نیست بنہ، و هر شهر یا خونه‌ای که برضد خودش دسته دسته بی، فبنہ. ^{۲۶} اگہ شیطون، شیطون بیرون کونی، برضد خودش دسته دسته بنہ؛ پس چوطو اونه حکومت پابرجا مؤنه؟ ^{۲۷} و اگہ مو بعلزبول یاری آمره دیوؤن بیرون کوئنم، شیمہ شاگردؤن کی یاری آمره اوشونه بیرون کوئنن؟ پس اوشون، خوشون شیمہ داوڑون بنن. ^{۲۸} اما اگہ مو بواسطه خدا روح دیوؤن بیرون کوئنم، پس خدا پادشاهی شیمہ به بومہ دئنه. ^{۲۹} چوطو یفر تینہ یکتہ قوی مرداک خونه بشی و اونه مال و مینال بدوزی، مگہ اونکه اول او مرداکِ دودی و بازین اونه خونه غارت بکونی. ^{۳۰} هر کی می آمره نیه، می ضید، و هر کی می آمره جومہ نکونی، پاشننہ. ^{۳۱} پس شمره گونم، هر گوناھی و کفری که آدم انجوم دئنه، ببخشه بنہ. اما هرکس روح القدس کفر بوگوی ببخشه بنہ. ^{۳۲} هر کس گبی ضد انسون ریکه بوگوی، ببخشه بنہ. اما هر کس ضد روح القدس گب بزنی، نه ای دنیا و نه او دنیا میئن ببخشه بنہ.

«^{۳۳} اگہ خوروم بار خوانین، شیمہ دار باید خوروم بی، چونکه بد دار، بد بار اینہ. دار اونه بارجی شئنه شناختن. ^{۳۴} ای افعی بزاسه آن، چطو تینین خوروم گب بزین وختی که بد ایسین؟ چونکه زبون از اوچیزی که دیل اونای پوره، گب زئنه. ^{۳۵} خوروم آدم، خو خوب صندوق دیلای، خوروم چی آن بار اینہ و بد آدم خو بد صندوق دیلای بدی چی آن بار اینہ. ^{۳۶} شمره گونم که مردوم هر مفت گبی که به زبون اینن، داوری روز میئن باید حیساب پس بدئن. ^{۳۷} چونکه شیمہ گبون آمره تبرئه بنین و شیمہ گبون آمره محکوم بنین.

نیشونه ای عیساچی خواستن

^{۳۸} بازین یه عده از فریسی ان و تورات معلمون اونه بوئن: «اوستاد، خوائنیم یکتہ نیشونه تی جی بینیم.» ^{۳۹} عیسی جواب بدا: «نسلِ شرور و زناکار نیشونه

خَوَائِنَه! اَما نيشُونَه اِي ايشون هدا نَبَنَه، بغير يونس پيغمبر نيشونه. ^{٤٠} چونڪه هوطوُ كه يونس سه شَبُونَه روز، يڪته پيله ماهي شوگم ميئن ايسا بو، انسُونِ ريڪه ام سه شَبُونَه روز زمينِ ديلِ ميئن ايسَنَه. ^{٤١} نينوا مردوم داوري روز ميئن اِي نسل اَمَرَه ويريستن و اوشونه محكومِ كوئن چِرءِ كه اوشون يونس موعظه واسه توبه بُوَدَن و اَلُونِ ينفِر اِرَه ايسا كه، يونس جِي پيل تره. ^{٤٢} ملڪه جنوب داوري روز ميئن اِي نسل اَمَرَه ويريستنَه و اوشونه محكومِ كوئِنَه، چونڪه از اوطرف دنيا بومَه تا سليمونِ حڪمَتِ بشتوئي و اَلُونِ ينفِر اِرَه ايسا كه، سليموناي پيل تره.

«^{٤٣} زمونيكه پليد روح ينفراي بيرون هنه، خوشڪِ و پِي آؤ جان سو شنه تا يڪته جا استراحت به بياجي، اَما پيدا نوگوئنه. ^{٤٤} پس گونَه ”او خونه اي كه اوراي بومتم، وگردنم.“ اَما هيطوكه اوره رسنه و خونه، خالي و ترتيمز اينه، ^{٤٥} شنه و هفتِ روح بدتر از خودش، اَبَنَه و هَمَتَه ديرون شنن و اوره نيشنن. سَرَاخِر، عاقبت او آدم بدتر از اول بنه. اِي نسل شرورِ عاقبتم هيطوبنه.»

عيسى مَتر و برآرون

^{٤٦} هو موقع كه عيسى مردومِ اَمَرَه گب زَنَدَبُو، اونه مَتر و برآرون، بيرون ايسا بُوئن و خواسن اونه اَمَرَه گب بزنن. ^{٤٧} پس يه نفر اونه به خبر بارده كه: «تي مَتر و برآرون، بيرون ايسنن و خوائنن تي اَمَرَه گب بزنن.» ^{٤٨} جواب بدا: «مي مَتر كي ايسه؟ و مي برآرون كي ايسن؟» ^{٤٩} بازين خو دست اَمَرَه خوش شاگردون اِشَارَه بُوَدَه و بوتَه: «مي مَتر و برآرون ايشونن! ^{٥٠} چونڪه هر كس مي پئرِ خواسته كه آسمونِ ميئن ايسا بجا باري، مي برآر و خاور و مي مَتره.»

۱۳

كيشاورز حيكايَت

^١ هو روز، عيسى خونه جِي بيرون بومَه و دريا کنار بنيشته. ^٢ اَما اونقده پيله جيمعيت اونه دورا گودن كه يڪته نوءِ ميئن بوشو و بنيشته. مردوم دريا کنار ايسا بُن. ^٣ بازين عيسى خيلي چيزونِ حيكايَت اَمَرَه اوشونه به بارده و بوتَه: «يه روز يڪته كيشاورز دنه فوكوني به بيرون بوشو. ^٤ وختي دنه فوددبو، اِنِي راه ميئن بكالسه و پرندَه اَن بومتن و اوشونه بوخوردن. ^٥ اِنِي ده چور زمين سر بكالسه كه، خيلي خاك نداشت؛ پس زود گل بوَدَه، چونڪه خاك عمق

نداشت. ^۶ اما هیطو که آفتاؤ بومّه، بسوته و خوشکه بو، چونکه بنه نداشت. ^۷ انی کم تیف کله میئن بکالسه. تیفون پيله بوبوئن و دنه آن خفه بوذن. ^۸ اما بقیه دنه آن، خوروم زمین سر بکالسه و بار بآرده: بعضی صد برابر، بعضی شصت و بعضی آنم سی. ^۹ هر کس گوش ایشتوسن به دئنه، بشتوئی.»

^{۱۰} «هوموقع شاگردون عیسی ورجه بومئن، بیورسئن: «چرّه مردوم به حیکایت آمره گب زئی؟» ^{۱۱} عیسی جواب بدا: «آسمون پادشاهی رازون فهمسن، شمره هده بوبو، اما اوشون هده نوبو. ^{۱۲} چونکه اونی که دئنه، بیشتر هدا بنه تا به فت و فراوونی بداری، و اونی که ندئنه، هونییم که دئنه، هیته بنه. ^{۱۳} هیینه وسه ایشون به حیکایت آمره گب زئتم، چونکه:

«نیگاه کادرن، اما نیئن

گوش کوئنن، اما نشتوئنن و نفهمنن.

^{۱۴} راست راستم ایشعیای پیغمبر نبوت ایشونه به، به انجوم رسنه که گونه:

”«شیمه گوش آمره ایشتونین، اما هرگی نفهمین.

شیمه چیشم آمره دینین، اما هرگی شمره حالی نبنه.

^{۱۵} چونکه ای قوم دیل سنگ بو،

اوشون گوشون سنگینه بو،

و خوشون چیشمون دوستن،

تا نبی که خوشون چیشمون آمره بیئن،

و خوشون گوشون آمره بشتوئن

و خوشون دیلون میئن بفهمن

و وگردن و مو ایشونه شفا بدئم.»

^{۱۶} اما خوش بحال شیمه چیشمون که دیئن و شیمه گوشون که ایشتونن.

^{۱۷} راست راست شمره گونم که خیلی از پیغمبرون و صالحون ذوق و شوق

داشتن اوچیزی که شمه دینین، بیئن و ندئن و اوچیزی که شمه ایشتونین،

بشتوئن و نشتوسن.

«^{۱۸} پس شمه کشاورز حیکایت معنی بشتوئن: ^{۱۹} وختی ینفر خدا پادشاهی

کلام ایشتونه اما اونه حالی نبنه، شیطون هنه و اوچیزی که اونه دیل میئن

بکاشته بوبو، دوزی کوئنه. ای هو دنه ایسه که راه میئن بکاشته بوبو. ^{۲۰} و اما

دنه ای که چور زمین سر بکالسه، کسی ایسه که کلام ایشتونه و اونه درجا ذوق

آمره قبول کوئنه. ^{۲۱} اما چونکه خوش میئن بنه ندئنه، فقط ایسکالی دووم

أَبْنَهُ. ولی وختی کلام واسه، سختی یا آزار بینی، هو دم کینه. ۲۲ دنه ای که تیغون میئن بکاشته بوئو، کسی یه که کلام ایشئونه، اما ای دنیا دیل نیگرؤنیئن و زرق و برق مال دونیا اونه خفه کوئنه و بار نئینئه. ۲۳ اما دنه ای که خوروم زمین سر بکاشته بوئو، کسی ایسه که، کلام ایشئونه و اونه فهمنه و تی تی کوئنه، صد، شصت، یا سی برابر بار اینه.»

هرزه وشؤنِ حیکایت

۲۴ عیسی یکتہ حیکایت دیگرم ایشؤنه به بارده: «آسمونِ پادشاهی مردایِ مؤنه که خوش زمین سر خوروم دنه فوده. ۲۵ اما وختی که اونه نوکرون خوته بوئن، اونه دشمن بومه و گندم میئن، هرزه وش بکاشته و بوشو. ۲۶ وختی گندم سبز بو و خوشه بارده، هرزه وشم ظاهر بو. ۲۷ اربابِ نوکرون اونه ورجه بوشوئن و بوئن: «آقا، مگه تو خوروم دنه تی زمین میئن نکاشتی؟ پس هرزه وش کورای بومه؟» ۲۸ ارباب جواب بده: «او دشمن کاره.» نوکرون اونای بیورسئن: «خوأننی بشیم و اوشونه جومه کونیم؟» ۲۹ بوته: «نه، اگه بخواین هرزه وشؤن جومه کونین، امکون دنه گندم اوشونه امره بنه جی بکنین. ۳۰ بدارین هر دوته تا بئن وقت پیله بوئوئن. او زمون اوشونی که محصولِ بیئن گونم که اول هرزه وشؤن جومه کوئن و دسته بکوئن تا بسوجی. بازین گندومؤن جومه کوئن و بآرن می تیلمار میئن.»

خردل دنه و خمیرمایه حیکایت

۳۱ عیسی اوشونه یکتہ حیکایت دیگه بارده: «آسمونِ پادشاهی یکتہ خردل دنه مؤنه که ینفر اونه ویته و خوش زمین میئن بکاشته. ۳۲ خردل دنه با اینکه از همته دنه آن کوشتایتره، اما وختی که پیله بنه، همته گیاهونای پیلتر بنه و داری مورشون بنه، جوری که آسمونِ پرنده آن هنن و اونه خالونِ میئن فک چاکوئن.»

۳۳ عیسی بازین اوشونه به یکتہ حیکایت دیگه بارده. بوته: «آسمونِ پادشاهی خمیرمایه ای یه مؤنه که یکتہ زناک اونه ویته و سه ته پیله کیسه آرد امره قاطی بوده تا خمیر همه واج بومه.»

۳۴ عیسی همه ای گبؤن حیکایت امره جماعت به بوته و حقیقتن بغیر حیکایت هیچی اوشونه به نوته. ۳۵ ایی اتفاق دکتہ تا پیغمبر کلام به انجوم برسی که بوته بو:

«می دهن حیکایت امره باز گونتم،
و اوچیزی که از او اول دنیا، جابوخورده بومنسه، گونم.»

هرزه وشون حیکایت وُشکنین

^{۳۶}بازین عیسی جمعیت بنه و خونه میئن بوشو. هووخت اونه شاگردون اونه ورجه بومئن و بوتن: «زمین هرزه واشون حیکایت امه به وُشکن.»
^{۳۷}عیسی جواب بده: «ینفر که خوروم دنه زمین میئن کارنه، انسون ریکاکه. ^{۳۸}زمین، اپی دنیا ایسه و خوروم دنه، آسمون پادشاهی زاکونن. هرزه وشون، او شرور زاکونن. ^{۳۹}و دشمنی که اوشونه کارنه، ابلیس. پئن وقت، آخر زمون و اوشونی که محصول بیئن، فرشته ان ایسن. ^{۴۰}هیطو که هرزه وشون جوومه کونن و آتسه میئن سوجیئن، آخر زمونم هیطو بنه. ^{۴۱}انسون ریکه خوش فرشته ان سرا دئنه و اوشون هرچی که باعث و بانی گونا بنه و تموم بدکارونم اونه پادشاهی جی جوومه کونن. ^{۴۲}و اوشونه تنور آتش میئن تودنه، جایی که ونگ زئنن و گاز گاز سر سوئنن. ^{۴۳}هو موقع صالحون خوشون پیره پادشاهی میئن، آفتاؤ مورسون فوتوئنن. هر کس که گوش ایشتوسن دئنه، بشتوئی.

جا بوخورده گنج حیکایت

«^{۴۴}آسمون پادشاهی یکتہ گنج مورسون ایسه که زمین دیل میئن جا بوخورده که ینفر اونه پیدا کوئنه، و هنده اونه جا دئنه و ذوقای شنه هرچی که دئنه، فروشنه و او زمین هینه.
«^{۴۵}هیطورم آسمون پادشاهی تاجریه مؤنه که مرواریدون با ارزش دومبال دره. ^{۴۶}پس وختی مروارید خیلی بارزشی پیدا کوئنه، شنه و اوچیزی که دئنه فروشنه و او مروارید هینه.

صیادون سالی حیکایت

«^{۴۷}و هنده آسمون پادشاهی سالی مؤنه که دریا میئن توده بنه و همه جور ماهی اونه میئن شنه. ^{۴۸}وختی که سالی پوره بنه، اونه جور هکشنن. بازین نیسنن و خورومون سبد میئن جوومه کونن، اما بدون تودنن. ^{۴۹}آخر زمونم هیطو بنه. فرشته ان هنن و بدکارون درستکارون میئنای بیرون هکشنن. ^{۵۰}و اوشونه تنور آتش میئن تودنن، اوره که ونگ زئنن و گاز گاز سر سوئنن.»
^{۵۱}بازین عیسی ببورسه: «همه اپی گبون بقمسین؟» شاگردون جواب بدئن:

«بله!»^{۵۲} عیسیٰ بفرمائے: «پس ہر تورات معلم کہ آسمون پادشاہی جی درس بگیری، حیڪایت صابخونہ پی ایسہ کہ خوش صوندوق جی، تازہ و کوهنہ چیزون بیرون اینہ.»

ناصرہ مردوم بی ایمونی

۵۳ وختی عیسیٰ اپی حیڪایتونِ تمنہ گودہ، اورای بوشؤ^{۵۴} و خوشِ شہر ناصرہ وگرسہ و عبادتگاہ میئن مردومِ تعلیم بدا. مردوم مات بوئن و بیورسئن: «اپی مردکای ایجور حکمت و قوت انجومِ معجزات کورای بدست بآردہ؟^{۵۵} مگہ اپی ریکہ، او نجارِ ریکای نیہ؟ مگہ اینہ مئر ایسم مریم نیہ؟ اینہ برآرون یعقوب و یوسف و شمعون و یھودا نیئن؟^{۵۶} مگہ اینہ خاخورؤن ہمتہ امہ میئن زیندیگی نوگئئن؟ پس اپی چیزؤن کورای بدست بآردہ؟»^{۵۷} پس اوشونہ خوش نومہ. اما عیسیٰ اوشونہ بوتہ: «پیغمبر ہیچ جا بی حرمت نبنہ، مگر خوشِ شہر و خوشِ خونہ میئن!»^{۵۸} و عیسیٰ اورہ اوشونہ بی ایمونی وسہ زیاد معجزہ نوڈہ.

۱۴

تعمید دهنده یحییٰ کوشتن

۱ او زمون میئن عیسیٰ آوازہ، ہیرودیسِ حاکمِ گوش برسہ.^۲ و اوشونی کہ اونہ خدمت گودن بوتہ: «اپی تعمید دهنده یحییٰ ایسہ، او مُردہ آن جی ویریسا و ہینہ وسہ ایسہ کہ اپی معجزہ آن اونای آشکار بنہ.»
 ۳ چونکہ ہیرودیس ہیرودیا وسہ، کہ اونہ برارِ فیلیپس زن بو، یحییٰ بیتہ بو و اونہ دوسہ بو و زندون میئن توڈہ بو.^۴ ہینہ واسہ کہ یحییٰ اونہ گوت: «حرام ایسہ کہ تو اپی زناک آمرہ بی.»^۵ ہیرودیس خواس یحییٰ بکوشی، اما مردومای ترسی چونکہ یحییٰ، یکتہ پیغمبر دونسن.

۱ اولی وختی ہیرودیسِ جشنِ تولد روز میئن، ہیرودیا لاکوی مجلس میئن برقصہ و اونہ رقص ہیرودیسِ دلیل شاد گودہ^۷ قسّم بوخوردہ ہر چی بخوای اونہ ہدای.^۸ لاکوکم خو مئر وسہ کہ اونہ کوک بودہ بو، بوتہ: «یحییٰ تعمید دهنده سر یکتہ مومّع میئن مہ ہدی.»^۹ پادشاہ حال بیتہ بوبؤ، اما خو قسّم واسہ و بہ احتروم خوشِ مهمونؤن دستور بدہ تا اونہ ہدئن.^{۱۰} پس ینفیر سرا دا، یحییٰ سر زندون میئن، ببئہ.^{۱۱} و اونہ یکتہ مومّع آمرہ بآردن و لاکوئہ ہدن و اونم ببوردہ خوشِ مئرہ ورجہ.^{۱۲} یحییٰ شاگردؤن بومئن و اونہ جنازہ

ببورَدَن، گلِ گوَدَن و بازین بوشوئن و عیسی خبر بدئن.

پنج هزار نفر غذا دئن

^{۱۳} وختی عیسی اینه بشتؤسه، نوئه سوار بو و اورای یکتہ دور دکتہ جیگا بوشو و خوشِ آمره خلوت بوده. اما وختی مردوم خبردار بوئن، خوشوئن شهرؤنای، پیاده اونه دومبالسر راه دکتن. ^{۱۴} وختی عیسی نوئاجی پیاده بوئو، یکتہ پیله جمعیت بده و اونه دیل اوشؤنه به بسوته و اوشونه ناخوشوئن شفا بدا.

^{۱۵} غروب دمی، شاگردؤن اونه ورجه بومئن و بوئن: «یره یکتہ دور دکتہ جیگا و دیرؤختم ایسه. مردوم سرا دی تا ای دوروبر دهاتؤن بوشوئن و خوشوئن به غذا بهیئن.» ^{۱۶} اما عیسی اوشونه بوتہ: «لازم نیه مردوم بوشوئن. شمه خودتؤن ایشؤنه غذا هَدین.» ^{۱۷} شاگردؤن بوئن: «یره هیچی جز پنج ته نون و دوتہ ماهی ندئنیم.» ^{۱۸} عیسی بوتہ: «اوشون می ورجه بآرین.» ^{۱۹} بازین مردوم بفرماسه تا علفون سر بنیسن. هووخت پنج ته نون و دو ته ماهی یه ویتہ و آسمون نیگاہ بُوده و برکت بدا. هوموقع نُونِ خورده گوده و شاگردؤن هدا و اوشؤنم هدئن مردوم. ^{۲۰} همه بوخوردن و سیر بوئن و زیاد بآرده غذاچی، دوازده ته سبِ پُر جومہ گوَدَن. ^{۲۱} غذاخورون به جز زناکؤن و زاکؤن، پنج هزارته مرداک بو.

عیسی راه شوئن آؤ سر

^{۲۲} عیسی درجا خو شاگردؤنِ مجبور گوده تا موقعی که خودوش مردوم مرخص کآدره، نوئه سوار بوئن و اونه پیشتر، اوطرف دریا بوشوئن. ^{۲۳} بعد اونکه مردوم مرخص گوده خودش تنهایی بوشو کوه تا دعا بکونی. شو دکتہ و عیسی اوره تنها بو. ^{۲۴} هی موقع، نوء دریا کنارای خیلی دور بو بو و کولاک میئن دبو، چون باد پساکینه آماده بو. ^{۲۵} نزدیک چهار صبح بو که عیسی قدم زنون آؤ سر اوشؤنه ورجه بوشو. ^{۲۶} وختی شاگردؤن، عیسی آؤ سر بدئن که راه شوئدره، اوشون دیل زهله بترکسه و بوئن: «روح»، و ترساجی رگله بوَدن. ^{۲۷} اما عیسی درجا اوشونه بوتہ: «شیمه دیل قورص بی، مو ایسم، واهیمه ندارین.» ^{۲۸} پطرس جواب بدا: «آقا، اگه تو ایستی، مه بگو تا آؤ سر تی ورجه بئم.» ^{۲۹} بفرماسه «بیه!» هوموقع پطرس نوئی بیرون بومہ و آؤ سر عیسی طرف راه دکتہ. ^{۳۰} اما وختی باد بده، بترسه و هوطو که دموردبو، فریاد بزه: «آقا، مه

نجات بدی!»^{۳۱} عیسی درجا خوشی دسته دراز گوده و اونه بیته و بوته: «ای کم ایمون، چرء شک بودی؟»^{۳۲} هیطو که نوئه بنیشتن، باد بنیشته.^{۳۳} بازین اوشونی که نوئه میئن ایسأبون، عیسی پرستش بودن و بوئن: «راست راست که تو خدا ریکای!»

ناخوشون شفا جنیسارت میئن

^{۳۴} پس وختی اوطرف دریا کنار برسئن، جنیسارت منطقه میئن جیر بومئن. ^{۳۵} اوره مردومؤن عیسی بشناختن و کسونیه تموم او منطقه سرادئن که ناخوشؤن اونه ورجه بآزن.^{۳۶} اوشؤن عیسی منت گودن که اجازه بدای تا فقط اونه ردا دست بزئن. و هر کس دست زی، شفا هیت.

۱۵

پاکِ دیرون

^۱ بازین یکتہ گروه از فریسی ان و تورات معلمون اورشلیمای عیسی ورجه بومئن و بوئن: ^۲ «چرء تی شاگردؤن، شیخون دأب زیرپا نئئن؟ چونکه اوشؤن قبل غذا خوردن خوشؤن دستؤن نوشؤن!»^۳ عیسی جواب بده: «و شمه چرء اینه واسه که شیمه دأب بدارین، خدا حکم زیر پا نئنین؟^۴ چونکه خدا بفرمأسه: «تی پئر و مئرہ احترام بدار» و «هرکی خو پئر یا خوش مئرہ فحش بدای، البته که باید اونه بکوشن.»^۵ اما شمه گونین اگه ینفر خوش پئر و مئرہ بوگوی: «هر چی که بایستی کمک به، شمره هده بوم، خدا به وقف بودم،»^۶ ده اونه واجب نیه که ایطو خوش پئر و مئرہ احترام بنای. شمه هیطو شیمه داب واسه، خدا حوکم باطله کؤنین.^۷ ای ریاکارؤن! اشعیای پیغمبر شیمه واسه چقدر خوب پیشگوی بوده، هوموقع که بوته:

«^۸ ای قوم خوشؤن زیون آمره مه احترام نئئن.

اما ایشؤن دیل از مو دوره.

^۹ اوشؤن مه هچی عبادت کؤنن،

و اوشون تعلیمؤن هیچی جز حوکمون بشری نیه.»

^{۱۰} بازین عیسی جماعت خوش ورجه دوخنده و بوته: «گوش بداین و بفهمین.^{۱۱} اوچیزی که آدم دهن میئن دیرون شنه، اونه نجس نوکؤنه. بلکه اوچیزی که، اونه دهنای بیرون هنه اونه که آدمی نجس کوئنه.»^{۱۲} هوموقع

شاگردونِ اونه ورجه بومئن و بوئن: « دؤنی که تی ائی گبؤن فریسی اِنِ خیلی بر بوخورده؟ »^{۱۳} عیسی جواب بده: « هر نهالی که، می آسمونی پئر نکاری، بنه جی بکنده بنه. ^{۱۴} اوشونه وا بدین. اوشون کورِ راهنما ایسن. هر وخت یکنه کور، عصا کش یکنه کوره دیگه بی، هر دو ته چاه مین کئئن. »^{۱۵} اما پطرس، عیسی بوته: « ائی حیکایت امه به ووئشکئن. »^{۱۶} عیسی جواب بده: « شَمَرَم حِلِه نَفَهَمسین؟ ^{۱۷} مگه نودونین که هر چی دهنای دیرون شنه، شُکم مئن شنه و بعد دفع بنه؟ ^{۱۸} اما اوچی که دهنای بیرون هنه، دیلای سرچشمه گینه و ائی، اوچیزی ایسه که آدمِ نجس کؤئنه. ^{۱۹} چونکه دیلای ایسه که پلید فکرون، قتل، زنا، بی‌عفتی، دوزدی، دروغ گوایی و افترا سرچشمه گینه. ^{۲۰} ایشون که آدمِ نجس کؤئنه، نه نوشسته دستِ امره غذا خوردن. »

یکته کنعونی زناکِ ایمون

^{۲۱} عیسی اورای بطرف منطقه‌ی صور صیدون بوشو. ^{۲۲} یه روز یکنه کنعانی زناک که اوراره شی بو، اونه ورجه بومه و داد امره بوته: « آقا، ای داوودِ ریکای، مه به رحم بکون! می لاکوی بدجور دیوبزه بوؤو. »^{۲۳} اما عیسی هیچ جوابی نداد، تا اونکه اونه شاگردون پیش بومئن و اونای خواهش بوئن و بوئن: « اونه مُرخص کون، چونکه زُگله امره امه دومبالسر هنه. »^{۲۴} عیسی اوشون جواب بده: « مو فقط بنی اسراییل آبیِر بو گوسندؤن به سرادا بوبوم. »^{۲۵} اما او زنکه بومه و اونه جلو زانو بزه و بوته: « آقا مه، یاری بدی! »^{۲۶} عیسی جواب بده: « زاکؤن نون هیتن و سگؤن جلو توؤئن روا نیه. »^{۲۷} اما او زنکه بوته: « بله، آقا، اما سگؤنم او خورده نونی که صابِ سفره سرای فبنه، خوئنن! »^{۲۸} هووخت عیسی بوته: « زناک، تی ایمون پیله ایسه، تی خواهش انجوم بنه! » هو دم اونه لاکو شفا بیته.

عیسی خیلی اِنِ شفا دننه

^{۲۹} عیسی اورای راه دکنه و جلیلِ دریا کنارِ ور بوشو و یکنه کوه برسه و اوره بنیشته. ^{۳۰} جمعیتِ زیادی اونه ورجه بومئن. اوشون خوشؤنِ امره شلؤن و کورؤن و فلجؤن و لالؤن و ناخوشؤن دیگه بآردن و عیسی پا ورجه بنئن و اونم ایشونه شفا بدا. ^{۳۱} مردوم وختی بدئن که لالؤن گب زئدرن، فلجؤن سالم بؤن، شلؤن راه شنئن، کورؤن دئدرن، حیرون بوئن و اسراییلِ خدا ستایش بوئن. ^{۳۲} عیسی خوشِ شاگردونِ دوخنده و بوته: « می دیل ائی مردوم به سوچنه،

چونکہ اُوڻ سه روزه که می امره اُن و هیچی خوردنِ به ندئان. نخوانم ایشونه وشته سرا دئم. نبی که راه میئن ضعف بکونن.»^{۳۳} اونه شاگردون بوئن: «ای دور دکتہ جیگا میئن کورای تینیم نون، ای جمعیتہ سیرِ گودنِ به فراهم بکونیم؟»^{۳۴} عیسیٰ بیورسه: «چندتہ نون دئنین؟» بوئن: «هفت ته نون و چندتہ کوشتای ماهی.»^{۳۵} عیسیٰ مردوم بفرماسہ تا زمینِ سر بنیسن. ^{۳۶} هوموق هفت ته نون و چنتہ ماهی ویتہ و بعد اونکہ شکر بوده اوشونه تیکہ تیکہ بوده و خوش شاگردونِ هدا و اوشونم هدئن جماعت. ^{۳۷} همه بوخوردن و سیر بوئن و شاگردون هفت زبیل پور، زیاد بآرده غذا جی جوّمہ گودن. ^{۳۸} اوشونی که غذا بوخوردن، به جز زناکون و زاکون چهار هزارته مرداک بوئن. ^{۳۹} بعد اونکہ عیسیٰ مردوم سرادا، نوی سواره بو و مَجدان منطقه بوشو.

۱۶

معجزه خواستن

۱) بازین فریسی فرقه عالمون و صدوقی فرقه عالمون عیسیٰ ورجه بومن تا اونه امتحون بکونن. هینه وسه اونای بخواسن تا یکتہ آسمونی نیشونه اوشونه نیشون بدای. ^۲ عیسیٰ جواب بده: «غروب دمی، گونین که ”هوا خوبه بنه، چون آسمون سرخ.“^۳ و صوبه دمون گونین که ”امروز هوا خرابه، چونکہ آسمون سرخ و بیتہ ایسه.“ شمه خوب دؤنین چطو آسمون ظاهر تعبیر بکونین. اما تعبیر زمون نیشونه اُن جی ناتوون ایسین! ^۴ نسلِ شرور و زناکار نیشونه خوائنه، اما نیشونه بی اوشونه هدا نبئنه جز یونس پیغمبر نیشونه.» پس اوشونه ورجای راه دکتہ و خوش راه بوشو.

فریسی ان و صدوقی ان خمیر مایه

۵) وختی اوطرف دریا بوشوئن، شاگردون خاطرشو که خوشون امره نون ویگیرن. ^۶ عیسیٰ اوشونه بوتہ: «واخوب ببین و فریسی اُن و صدوقی اُن خمیر مایه جی دوری بکونین.» ^۷ پس اوشون خوشون میئن بگو و مگو بودن و گوئن: «امہ امره نون نأردیم.» ^۸ عیسیٰ بفهمسه و اوشونه بوتہ: «ای سست ایمونون، چرہ اینه واسه که نون ندئنین، همدیگر امره بگو مگو کادرین؟ ^۹ هله نفهمسین؟ به خاطر نابئین او پنج ته نون و پنج هزار نفر و اینکہ چندتہ پیله سبد خورده نونون جی جوّمہ گودین؟ ^{۱۰} یا او هفت ته نون و چهار هزار نفر و

اينڪه چندته زييل، خورده نونون جي جوڙه گودين؟^{۱۱} پس چرءِ شمره حالي نبنه كه شيمه آمره نون باره گب زڙدتم؟ فريسي ان و صدوقي ان خميرمايه جي دوري بكونين.»^{۱۲} هوموقع شاگردون بفهمسن كه اوشون فريسي ان و صدوقي ان تعليم دنن باره هشدار دئدره، نه نون خمير مايه وسه.

پطرس اعتراف ڪوئنه كه عيسيٰ، مسيح موعود ايسه

^{۱۳} وختي عيسيٰ فيلپي قيصره سامون برسه، خوش شاگردوناي بپورسه: «مردوم گونن انسون ريڪه كي ايسه؟»^{۱۴} اوشون جواب بدئن «بعضي ان گونن تعميد دهنده يحيي ايسه. بعضي ديگه ام گونن ايليا ايسه، و تعدادي ام گونن ارميا يا يڪته از پيغمبرون.»^{۱۵} عيسيٰ بپورسه: «ولي شمه چي گونين؟ شيمه نظر مو كي ايسم؟»^{۱۶} شمعون پطرس جواب بدا: «تو مسيح موعودي، خدای زنده ريڪاي!»^{۱۷} عيسيٰ بوته: «خوش بحال تو، اي شمعون، يونا ريڪه! چونكه ابي حقيقت آدم جي ته به آشكار نوبو، بلڪه مي پٿري كه آسمون مينن ايسا.^{۱۸} منم گونم كه پطرس توي، يعني سنگ. و ابي سنگ سر، مي كليسا چاڪونم و جهنم قدرت هرگي مننه اونه حريف بي.^{۱۹} آسمون پادشاهي كلبدون ته هديتم. اوچيزي كه زمين سر دودي، آسمون مينن دوسه بنه و اوچيزيڪه زمين سر بار ڪوئي، آسمون مينن واگوده بنه.»^{۲۰} بازين عيسيٰ خو شاگردون قدغن بوده كه هيشكس نوگونن كه او مسيح.

عيسيٰ خوش مرگ و دوباره زنده بوئن پيشگوي ڪوئنه

^{۲۱} از او بعد عيسيٰ بنا بوده ابي حقيقت روشن گودن خو شاگردون به كه بايسي اورشليم بشي و اوره، شيخون و سرون كاهينون و تورات معلمون جي آزار بيني. و بكوشته بي و سومي روز ويريبي.^{۲۲} اما پطرس، عيسيٰ يڪته گوشه بيرده و تندي آمره بوته: «تي جي دور بي آقا! نبي كه ايجور چيزون هرگي ته به اتفاق دڪاي.»^{۲۳} عيسيٰ وگرسه و پطرس بوته: «مي جي دور بو اي شيطون! تو مي راه جلوئه گيتدري، چونكه تي فيكرون آدم شي ايسه نه خدا شي.»^{۲۴} بازين عيسيٰ وگرسه و خو شاگردون بوته: «اگه كسي بخوای مي دومبال باي، بايد خوشه حشا بكوني، خوش صليب و ويگيري و مي دومبالسر باي.»^{۲۵} چونكه هر كي بخوای خوش جون نجات بداي، اونه از دست دئنه؛ اما هر كي وسه خوش جون از دست بداي، اونه هئنه هگينه.^{۲۶} آدم به چي فايده دئنه كه تموم دنيا بداري، اما خوش جونه دبازي؟ آدمي اونه واسه كه هنده خوش جون پسا گيره،

چی تینه هداى؟^{۲۷} «چون انسونه ريکه خوش پٿره جلالِ ميئن، فرشته انِ امره هنه و هر کسي اونه اعمالِ به عوض هِدئنه.^{۲۸} راست راستِ شمره گونم، بعضي انِ ايره ايسئن که تا انسانِ ريکه نئيين که، خوش پادشاهي ميئن هنه، مرگه مرّه نَجيشئن.»

۱۷

عيسى ديم وگردنه

^۱ شيش روز بعد، عيسى، پطرس و يعقوب و اونه برار يوحنا ويته و اوشون خوش امره يکته کوه تیک سر ببورده تا تنها بوئئن.^۲ اوره، اوشون ورجه، اونه ديم وگرسه: اونه ديم آفتاؤ مورشون سوسو گود و اونه رخت نور مورشون برق زى.^۳ هي موقع موسی و ايليا اوشونه چيشمون جلو ظاهر بوئن و عيسى امره بنا به گب زنن بوئن.^۴ پطرس عيسى بوته: «آقا، امه ايسئن ايره خوبه. اگه بخوای، سو ته سرپناه چاگونيم، يکته ته به، يکته موسی به، يکته هم ايليا به.»^۵ حله اي گب پطرس زبون سر هنه بو که يدفاری يکته ابر سوسو زنون ايشون سر سایه توده. و يکته صدا ابر جي برسه که: «اينه می عزيز ريکه که اونای راضی ام؛ اونه گوش بدین!»^۶ اي صدا تا بشتوسن شاگردون بد بترسه ئن و ديم امره بکتن زمين سر.^۷ اما عيسى نزديک بو و اوشونه سر دست بنه و بوته: «ويريسين و واهيمه ندارين!»^۸ اوشون خوشون چيشمون واگودن و بغير عيسى هيشکسي ندئن.

^۹ وختی که کوهای جير امدبون، عيسى اوشونه دستور بده: «اوچيزيکه بدئين کسی به نوگوين، تا زمانی که انسون ريکه مرده انای ويريسي.»^{۱۰} شاگردون عيسى جي بپورستن: «پس چرء تورات معلمون گونن که اول بايد ايليا باي؟»^{۱۱} عيسى جواب بده: «ايلياي پيغمبر هنه و همه چيه چاگوئنه.^{۱۲} اما شمره گونم که، ايلياي پيغمبر بومه، ولی اوشون، اونه نشناختن و هر چی که خواسن اونه امره بوئن. هيطو انسونه ريکه اوشونه دستای عذاب کشنه.»^{۱۳} بازين شاگردون بفهمسن که تعميد دهنده يحيي باره اوشونه امره گب زئدره.

ديو بزه ريکه شفا

^{۱۴} وختيکه مردوم ورجه وگرسن، يکته مردکای عيسى نزديک بو و اونه ورجه زانو بزه و بوته:^{۱۵} «آقا، می ريکه به رحم بکون. او عشييه و خيلي عذاب

کشدردہ۔ بیشتر وختون آتشی میئن و آؤ میئن دکئنه۔^{۱۶} اونہ تی شاگردون ورجہ بآردم، ولی نتؤنسنن اونہ شفا بدئن۔»^{۱۷} عیسی جواب بدہ: «ای نسل بی ایمون و منحرف، تا کی شیمہ آمرہ بوئم و شمرہ تحمّل بکونم؟ اونہ می ورجہ بآرین۔»^{۱۸} پس عیسی دیو تشر بزه و دیو ریکاکی بیرون بوشو و او ہودم شفا بیاتہ۔^{۱۹} بازین شاگردون عیسی ورجہ بومئن و خلوتی میئن اونای بیورسنن: «چرء آمہ منیسیم او دیو بیرون کونیم؟»^{۲۰} عیسی جواب بدہ: «اینہ واسہ کہ شیمہ ایمون کم۔ راست راست شمرہ گونم کہ اگہ یکتہ کوشتای خردل دنہ قد ایمون بدارین، تینین اپی کوہ بوگوین ”ارای بشی اورہ“ و شنہ۔ و ہیچ کاری شیمہ بہ غیر ممکن نبنہ۔»^{۲۱} اما اپی پلید روح جز روزہ و دعا آمرہ بیرون نشنہ۔»

عیسی دوئی پیشگوی خوشِ موردن و ویرسننای

^{۲۲} وختی کہ جلیل میئن جوئمہ بوئن، عیسی ایشونہ بوتہ: «انسون ریکہ مردوم دست آمرہ تسلیم بنہ۔»^{۲۳} اوشون اونہ کوشتن و او سوئی روز میئن ویرسنہ۔» و شاگردون خیلی پریشون بوئن۔

سگہ، ماہی دهن میئن

^{۲۴} بعد اونکہ عیسی و اونہ شاگردون کفرناحوم شہر برسئن، مامورونی کہ مالیات دو درہمی جوئمہ گودن پطرس ورجہ بومئن و بوئن: «مگہ شیمہ اوستاد معبد مالیاتِ ہدینہ؟»^{۲۵} پطرس جواب بدہ: «البتہ کہ ہدینہ!» وختی پطرس خونہ بوئمہ، پیشتر از او کہ چیزی بوگوی، عیسی اونہ بوتہ: «ای شمعون، دنیا پادشؤھون کی جی باج و خراج ہگینن؟ خوشون مردوم جی یا غریبئنای؟ چی گونی؟»^{۲۶} پطرس جواب بدہ: «غریبئنای۔» عیسی جواب بدہ: «پس ایشون مردوم معافن!»^{۲۷} اما اینہ واسہ کہ ایشون ناراحت نکونیم، دریا کنار بشو و یکتہ میکال تودی۔ اولی ماہی یہ کہ بیٹی، اونہ دهنہ بازہ کون، یکتہ سگہیہ چہار درہمی پیدا کوئی۔ اونہ آمرہ می سہم و تی سہم، اوشونہ ہدی۔»

کی پیلتر ایسہ

^۱ ہوموقع شاگردون عیسی ورجہ بومئن و بیورسنن: «کی آسمون پادشاہی میئن پیلترہ؟»^۲ عیسی یکتہ زاگ دوخندہ و اونہ ایشون میئن بداشتہ۔^۳ و

بوته: «راست راستِ شمره گونم، تا عوضِ نین و کوشتای زاکوُنِ مورسون نین، هرگی آسمونِ پادشاهی میئن راه پیدا نوکوئنین.^۴ پس، هرکس خوش، ای کوشتای زاکِ مورسون کوشتای چاکونی، آسمونِ پادشاهی میئن پیلتر بنه.^۵ و هر کس ای کوشتای زاکِ مورسون می ایسم واسه قبول بکونی، مه قبول بُوده.^۶ «اما هر کس باعث ای بی که یکنه از ای کوشتاکوُن که مه ایمون دَننه، لغزش بوخوری، اونه به بهتره که یکنه پيله آسیاب سنگ اونه گردن دوسه بی و دریا جلفی میئن دمیری!^۷ وای ای دنیا گناهِ وسوسه اُن وسه! چونکه وسوسه همیشه هنه، اما وای بر اونی که اونه باعث و بانی بی!

«^۸ پس اگه تی دست یا تی پا ته گناه میئن هکشی، اونه بین و تودی. چون ته به بهتره که چلاق یا شل زیندیگی بکونی تا اونکه دوته دست یا دوته پا امره آتش ابدی میئن باگده بی.^۹ و اگه تی چیشم ته گناه میئن هکشی، اونه بیرون بار و باگن. چون ته به بهتره که یکنه چیشم امره زیندیگی میئن بشی تا اونکه دوته چیشم امره دوزخ آتش میئن باگده بی.»

آبیر بو گوسفند حیکایت

«^{۱۰} واخوب بین که هیته از ای کوشتاکوُن پست نکونین، چون شمره گونم که ایشون فرشته اُن آسمون میئن همیشه می پره دیم که آسمون مئن ایسا، ایئن.^{۱۱} چون انسون ریکه بومه که تا آبیربوکه نجات بدای.^{۱۲} چی خیال کوئنین؟ اگه یکنه مرداک صدته گوسند بداری و یکنه از اوشون آبیر بی، مگه او نود و نه ته گوسنده کوه میئن نیننه و او یکنه آبیربوکه دومبال نشنه؟^{۱۳} و اگه اونه پیدا کونی، راست راستِ شمره گونم که او یکنه گوسنده به بیشتر ذوق کوئننه تا او نودونه ته گوسنده به که آبیر نوبوبون.^{۱۴} هینه واسه، شیمه پره خواسته که آسمون میئن ایسا ای نیه که حتی یکنه از ای کوشتاکوُن هلاک بوئن.»

اگه تی برار گناه بوده

«^{۱۵} اگه تی برار ته به گناه بوده، اونه ورجه بشو و خودت و اونه میئن، اینه خطا اونه گوشزد بکون. اگه تی گب قبول بُوده، تی براره هنده بدست باردی؛^{۱۶} اما اگه قبول نُوده، یه نفر یا دونفر دیگرم تی امره بیر تا "هرگی دو یا سه ته شاهدِ گویایِ امره ثابت بی." ^{۱۷} اگه نخواسته که اوشونم گوش بدای، ایمندارون جمع میئن بگو؛ و اگه ایمندارون گبم قبول نُوده، بازین اونه امره

یکته غریبه یا خراجگیر مورشون رفتار بکون. ^{۱۸} راست راستِ شمره گونم هر چی زمین سر دَوَدَنین، آسمون میئن دَوَسّه بنه، و هر چیزی که زمین سر بآزا کوئین، آسمون میئن واگوده بنه. ^{۱۹} هنده شمره گونم که آگه دو نفر شیمه جی زمین سر هر مسئله پی وسه که بخواین همدیگر آمره یکدل بین، می پئر که آسمون میئن ایسأ، ایشون به، انجؤم دئنه. ^{۲۰} چون اوره که دو یا سه نفر می ایسم به جومّه بوئن، مو اوره اوشون میئن ایسئم.

بی رحم خدمتکار حیکایت

^{۲۱} بازین پطرس عیسی ورجه بومّه و بپورسه: «آقا، می برآر چند مرتبه مه به گناه بکونی و مو اونه ببخشم؟ هفت مرتبه؟» ^{۲۲} عیسی جواب بدا: «ته گونم هفت مرتبه نه، بلکه هفتاد ته، هفت مرتبه.»

^{۲۳} «هینه وسه آسمون پادشاهی او شاهي موئنه که، تصمیم بیته خوش خدمتکارون آمره حساب کیتاب بکونی. ^{۲۴} پس وختی بنا به حساب کیتاب بُوْدِه، ینفر اونه ورجه بآردن که، ده هزار قنطار که اونه دویت هزار سال دستمزد بو، اونه بدهکار بو. ^{۲۵} چونکه او منیس خوش قرض هدأی، اونه ارباب دستور بده، اونه با زن و زاكُون و تمؤم اونه دارایی بفروشن تا خوش حساب صاف کونی. ^{۲۶} او خدمتکار خو ارباب پا جیر بکته و التماس گود و گوت: ”مه مهلت بدی تا می قرض همّه، ته هدم.“ ^{۲۷} پس ارباب دیل اونه بسوته و اونه ویله گوده و اونه قرض ببخشه. ^{۲۸} اما وختی که خدمتکار بیرون شوءبو، یکته خوش همکارؤن بده که صد دینار که اونه سه ماه دستمزد بو، اینه بدهکار بو. پس اونه بیته و اونه گولی فشار بده و بوته: ”تی قرض هدی!“ ^{۲۹} اونه همکار اونه پا جیر بکته و متت بوده و بوته: ”مه مهلت بدی، می قرض هدئتم.“ ^{۳۰} اما او قبول نؤده، بلکه بوشو و اونه زندؤن میئن تودده تا خوش قرض هدأی. ^{۳۱} وختی که باقی خدمتکارون اپی اتفاق بدئن، خیلی ناراحت بوئن و بوشوئن خوشؤن ارباب ورجه و تمؤم قضیه اونه بوئن. ^{۳۲} پس ارباب، او خدمتکار خوش ورجه دوخنده و بوته: ”ای شرور خدمتکار، مو تی منته وسه تی همه قرضؤن نبخشئم؟ ^{۳۳} مگه نبأیسی تو تی همکار به رحم بوؤبی، هوطو که مو ته به رحم بوؤم؟“ ^{۳۴} پس ارباب برزخ بو، اونه زندؤن میئن تودّه تا شکنجه بیی و خوش قرض همّه هدأی. ^{۳۵} هیطؤرم می آسمونی پئر شیمه آمره رفتار کوئنه آگه شمّرم شیمه برآره، دیلاجی نبخشین.»

عیسی طلاق دئنِ باره چی گونه؟

۱ اوختی که عیسی ای گبؤنِ تمنه گوده، جلیل ولایت میئنای بوشو و اوطرف اُردن روخونه جی یهودیّه سامؤن میئن بومه. ۲ جمعیت زیادی اونه دومبالسر راه دکتن و عیسی اوشونه اوره شفا بده.

۳ فریسی فرقه عالمون اونه ورجه بومئن تا اونه امتحون بکونن. اوشون پپورسئن: «شرعا درست ایسه که، مرد به هر دلیلی خوشِ زناکِ طلاق بدای؟»
 ۴ عیسی جواب بده: «مگه تورات میئن نوخندین که، خالق ای دنیا از اول ایشونِ مرد و زن خلق بوده،^۵ و بوته: "هینه وسه مرداک خو پئر و مئر ورجای شنه، و خوشِ زنِ امره جفت بنه و او دوته یکتہ بنن؟"^۶ هینه واسه، بازین ده دوته نیئن، بلکه یکتہ تن بنن. پس اوچیزی که خدا جفت کوننه، آدمی نباسی سیوا بکونی.»^۷ اوشون عیسی بوتن: «پس چرء موسی آمر بفرماسه که مرد خوشِ زنِ طلاق نومه هدای و اونه ویله کونی؟»^۸ عیسی بوته: «موسی شیمه سنگ دیل وسه اجازه بدا که، شیمه زناکونِ طلاق بدین، اما از اول ایطو نبو. ۹ شمره گونم هر کس خوشِ زن به هر دلیلی به جز خیانت طلاق بدای و یکتہ زنِ دیگه بگیری، زنا بوده.»

۱۰ شاگردون عیسی بوتن: «پس اگه مرد خوزنِ امره ایطو بکونی، ازدواج نؤدن بهتره!»^{۱۱} عیسی بوته: «هرکس منئه ای گب قبول بکونی، مگه کسؤنی که، اوشونه هده بوبو بی. ۱۲ چونکه بعضیین خواجه آن، چرء که خوشونِ مئر شوکمای ایطوری بچه بوبونن؛ و بعضی دیگه هم مردوم دست امره خواجه بوبونن؛ و بعضیینم آسمون پادشاهی وسه خوشون خواجه بودونسن و عروسی گودنای بوگذشتن. هر کس تینه اینه قبول بکونی، بدار هیطو بکونی.»

عیسی و کوشتای زاکون

۱۳ بازین مردوم کوشتای زاکون عیسی ورجه بآردن تا اوشونه سر دست بنای و دعا بکونی. اما شاگردون مردوم تشر بزئن. ۱۴ اما عیسی بوته: «بدارین کوشتای زاکون می ورجه بان و ایشونِ جلوئه نگیرین. چونکه آسمون پادشاهی ایجور کسون شه!»^{۱۵} پس اوشونه سر دست بنه و اورای بوشو.

جوون پولدار

۱۶ یتہ روز، یکنہ مردکہ عیسیٰ ورجہ بومہ و پپورسہ: «اوستاد، چی خوروم کاری انجوم بدئم تا ابدی زیندگی بدآرم؟» ۱۷ عیسیٰ جواب بدہ: «چرہ می جی پورسنی کہ چی خوبہ؟ فقط یکنہ ایسہ کہ خوروم ایسہ. اگہ خوائی زیندگی میئن بشی، حوکمؤن بجا بار.» ۱۸ او مردکای پپورسہ: «کو حوکمؤن؟» عیسیٰ بوتہ: «قتل نکون، زنا نکون، دوزی نکون، دروغ گواپی ندی، ۱۹ تی پئر و مئرہ احترام بئی، و تی همسایہ تی مورشؤن محبت بکون.» ۲۰ او جوؤن بوتہ: «همہ اپی حوکمؤن بجا بآردم؛ ده چی کم دئنم؟» ۲۱ عیسیٰ جواب بدہ: «اگہ خوائی کامل بی، بشو و هرچی کہ دئی بفروش و اونہ پول ندارؤن ہدی کہ، آسمون میئن گنج دئی. بازین بیہ و مہ دومبال کون.» ۲۲ وختی جوؤن اینہ بشتؤسہ، غصہ دار بو و اورای بوشو، چون کہ خیلی مال و مینال داشت.

۲۳ بازین عیسیٰ خو شاگردؤن بوتہ: «راست راستِ شمرہ گونم کہ، آسمونِ پادشاهی میئن شوئن، پولدارؤن بہ خیلی سختہ! ۲۴ ہندہ شمرہ گونم، شترِ ردہ بوئن سوزنِ سولاخای سہلترہ تا مالدار آدمِ دیرون شوئن خدا پادشاهی میئن!» ۲۵ وختی شاگردؤن اپی گب بشتوسن خیلی مات بوئن و پپورسن: «پس کی تینہ نجات پیدا کونی؟» ۲۶ عیسیٰ ایشؤن نیگاہ بؤدہ و بوتہ: «اپی، آدم بہ غیر ممکنہ، اما خدا بہ ہمہ چی ممکنہ.»

۲۷ ہوموقع پطرس بوتہ: «بین، امہ ہمہ چیہ ویلہ گودیم و تہ دومبال کوئنیم. چی چی امہ گیر ہنہ؟» ۲۸ عیسیٰ ایشؤنہ بوتہ: «راست راستِ شمرہ گونم کہ تازہ دنیا میئن، وختی کہ انسونِ ریکہ خوشِ جلال تخت سر بنیشتہ، شمرَم کہ مہ دومبال گودین، دوازده تہ تختِ سر نیشین و دوازده تہ اسرائیل قبیلہ سر حکومت کوئنین. ۲۹ و ہر کس می ایسم وسہ، خوشِ خونہ یا برآر یا خاخور یا پئر یا مئر یا زاک یا خو زمین ویلہ گودہ بی صد برابر ہگینہ و ابدی زیندگی بدست ابنہ. ۳۰ اما خیلی ین کہ اولی ایسن، آخری بن و آخری ان اولی!

۲۰.

انگورباغ کارگرؤن حیکایت

«آسمونِ پادشاهی، صاب باغیہ مؤنہ کہ صوبہ دم بیرون بوشو تا خوش انگورباغ بہ روزمزد کارگر بگیری. ۱ صاب باغ، اوشونہ آمرہ طی بؤدہ کہ، روزی یک دینار کار واسہ انگور باغ میئن ہرتہ از اوشؤن ہدای. بازین ایشؤن خوش انگورباغ میئن سرا دا. ۲ صوبابین ساعت نُہ، دومرتہ بیرون بوشو و یسریہ،

میدونِ سر بده که بیکار ایسابون. ^۴ اوشونم بوتہ: ”شَمَرَم می انگور باغ میئن بشین و اوچیکه شیمه حق، شمره هدئتم.“ ^۵ پس اوشوئتم بوشوئن. هنده ظہر و ساعت سه بعدظہر بیرون بوشو و هیطو بُوَدہ. ^۶ ساعت پنج بیرون بوشو و هنده چند نفر دیگرہ کہ بیکار ایسابون، بده و اوشانای بیورسہ: ”جرء تموم روز ایرہ بیکار ایساین؟“ ^۷ جواب بدئن: ”چون هیشکس آمرہ کار هنده.“ اوشوئتم بوتہ: ”شَمَرَم می انگورباغ میئن بشین.“ ^۸ غروب دمی، انگور باغ صاب خوشِ مباشرہ بوتہ: ”کارگرؤنِ دوخوئن و اوشونہ مُزدِ هدی و آخری جی شروع بکون تا اول.“ ^۹ کارگرؤنی کہ حدود ساعت پنج بعدظہر کارِ سر بومأبون، هرته یک دینار هیتن. ^{۱۰} وختی اوشونِ نوبت برسه کہ، بیشتر از همه بومأبون، فکر بوذن کہ دیگرؤن جی بیشتر هگینن. اما هرته از اوشوئتم یک دینار هیتن. ^{۱۱} هیطوکہ خوشوئن مُزدِ هیتن، میسمیره بوذن و صاب باغ بوئن: ^{۱۲} ”ایشون کہ سرآخر بومئن، فقط یک ساعت کار بوذن و تو اوشونہ، امہ آمرہ کہ تموم روز آفتاؤہ جیر گورشہ بومیم و زحمت بکشیم برابر چاگودی!“ ^{۱۳} صاب باغ، یکتہ از اوشونہ وگرسہ و بوتہ: ”ریفق، مو ته به ظلم نوذم. مگر امہ قرار یک دینار نبو؟“ ^{۱۴} تی حقِ هگیر و بشو! مو خوآنم ایی آخری تی مورشون مُزدِ هدم. ^{۱۵} یعنی حق ندئتم می مالِ آمرہ اوچیزی کہ خوآنتم بکونم؟ چیشم ندئتی می دست و دیل بازیِ بینی؟ ^{۱۶} پس، اوشوئی کہ آخر ایسن، اول بنن، و اوشوئی کہ اولن، آخر!“

عیسی سؤمین پیشگوئی در موردہ خوشِ مرگ و زنده بوئن

^{۱۷} وختی کہ عیسی اورشلیم سو شوءدبو، راه میئن خوشِ دوازدهتہ شاگردِ یکتہ گوشہ بیرده و ایشونِ بوتہ: ^{۱۸} «الؤن اورشلیم شوئدریم. اورہ انسون ریکہ کاهینون سرون و تورات معلمون تسلیم کوئنن و اوشون، اونہ موردن به محکوم کوئنن. ^{۱۹} و غیر یهودی اُن دست هدئنن تا روخشنایتہ بیی و شلاق بوخوری و صلیب سر هکشئه بیی. اما سومی روز میئن ویریسئه.»

یکتہ مَترِ خواستہ

^{۲۰} هووخت زیدی ریکاؤنِ مَترِ خوشِ دو ته ریکہ آمرہ عیسی ورجہ بومہ و اونہ جلو زانو بزه و عیسی جی بخواسہ کہ اونہ ناچہ برآورده بکونی. ^{۲۱} عیسی بیورسہ: «تی ناچہ چی ایسہ؟» اوشون مَترِ بوتہ: «بفرما کہ، می ایی دوته ریکہ تی پادشاهی میئن، یکتہ تی راستِ طرف و اوتہ تی چپِ طرف بنیشن.»

۲۲ عیسی جواب ٻڌو: «شمه نوڏين ڇي خوائنين! يعني تينين او جامي که مو بايد وودوشم، وودوشين؟» او دوتہ برار جواب ٻڌن: «بله، تينيم!» ۲۳ عیسی ٻوتہ: «او جام جي که مو وودوشتم، وودوشنين. اما بدونين که، نيشتن مي راست طرف و چپ طرف، مي اختيار نيه تا اونه ينفر ببخشم. ابي جيگا اوشوني شي ايسه که، مي پتر اوشون به حاضر گوده.»

۲۴ وختي او ده ته شاگرد ديگه اينه بشتوسن، او دوتہ برار سر غيضايتن. ۲۵ اما عیسی ايشون دوخونده و ٻوتہ: «شمه دؤنين که، حاکمون ديگر قومون اوشون سر آقاي کونن و اوشون پيله کسون، اوشون دستور ڏئن. ۲۶ اما شيمه مین ايطو ٽبنه، هر کس بخوای شيمه مین پيله بي، بايد شيمه خدمتکار بي. ۲۷ هر کس خوانه شيمه مین اول بي، بايد شيمه نوکر بي. ۲۸ حتی انسون ريکه هم نومہ که تا اونه به خدمت بکونن، بلکه بومہ خدمت بکوني و خوش جون خيلىن آزادي واسه هداي.»

عیسی دوتہ کور شفا ڏنه

۲۹ وختي که عیسی و اونه شاگردون اريحا شهر جي شوئڊبون، خيلى ان اونه دومبالسر راه ڏکن. ۳۰ راه سر، دو ته کوره مرداک نيشته بونن. وختي بشتوسن که، عیسی اوراي شوڏره، فریاد بزنن: «آقا، داوود ريکه، امه به رحم بکون!» ۳۱ جمعيت اوشونه تشر بزنن و بخواسن که تام بزنن، اما ايشون، بيشر فریاد زنن که: «آقا، داوود ريکه، امه به رحم بکون!» ۳۲ عیسی بيسه و او دو ته مرداک دوخونده و پپورسه: «ڇي خوانين شيمه به بکونم؟» ۳۳ اوشون جواب ٻڌن: «آقا، خوائنيم امه چيشمون بيني.» ۳۴ عیسی دلسوجي امره اوشون چيشمون سر دست بکشه و هو دم خوشون بينايي هيئن و اونه دومبالسر راه ڏکن.

۲۱

عیسی شون اورشليم مین

۱ وختي عیسی و اونه شاگردون اورشليم نزديک بوئن و کوه زيتون مین، بيت فاجي دهات برسئن، عیسی دوتہ خو شاگردون سرا دا، ۲ و اوشون بفرماسه: «او دهاتي که شيمه روبرو هته، بشين. هيطوکه ديرون شنين، يکته خر اونه گره امره دوسه پيدا کوئين. اوشونه بازه کونين و مي ورجه بارين. ۳ اگه کسی شمره

گب بزه، بوگوین: ”خداوند اوشونِ احتیاجِ دَننه،“ و اونم درجا اوشونِ سرا دَننه. «^۷ ای ایتفاقِ دکتہ تا او چیزِی کہ پیغمبرِ بوتہ بو، انجومِ بی کہ:

« اورشلیم، صهیون لاکوکه بوگوین،

”تی پادشاهِ تی ورجہ ہنہ

فروتنی امرہ خر سر نیشته و

کرہ خر سر بنیشته ہنہ.“»

^{۱۰} او دوتہ شاگرد بوشوئن و طبقِ عیسی فرمؤن عملِ بودن. ^۷ اوشونِ خر و اونہ کَرّہ بآردن و خوشونِ ردآن اوشونِ سر توڈئن و عیسی ردآنِ سر بنیشته. ^۸ جمعیتِ زیادِیم خوشونِ ردآنِ راهسر وارگین و تعدادی ہم دارونِ خالونِ پئن و راهسر نئن. ^۹ جمعیتی کہ عیسی پیشِ دکتہ شوڈبون و اوشونی کہ اونہ دومبالسر امدابون، فریادِ زن و گوئن:

«نجاتِ بدی داوودِ ریکہ!»

«موبارکِ بی اونی کہ خداوندِ ایسمِ امرہ ہنہ!»

«آسمونِ گوفِ سرایِ نجاتِ بدی!»

^{۱۰} عیسی اورشلیمِ میئن بوشو، تمومِ شہرِ ذوق و شوقِ فیبتہ. مردومِ بپورسئن: «ای کی ایسہ؟» ^{۱۱} و او جماعتِ جوابِ دئن: «ای عیسی پیغمبر، کہ جلیلِ ناصرہ شی ایسہ!»

عیسی معبدِ تمیزِ کوئنہ

^{۱۲} هووختِ عیسی خدا معبدِ میئن بوشو و اوشونی یہ کہ اورہ کاسی گائڈبون، بیرونِ گودہ و صرافونِ تختون و کبترِ فروشونِ بساطِ فگارَدنہ. ^{۱۳} عیسی اوشونہ بوتہ: «بنویشتہ بوئو کہ، ”می خونہ، دعاخونہ بنہ،“ اما شمه اونہ راہزنونِ لؤنہ چاگودین.»

^{۱۴} معبدِ میئن، کورون و شلونِ اونہ ورجہ بومتن و عیسی، اوشونہ شفاِ بدا. ^{۱۵} اما وختی کاهینونِ سرون و توراتِ معلمون اونہ عجایبِ غرایبِ کارونِ بدئن و ہندہ بدئن کہ کوشتایِ زاگونمِ معبدِ میئن دادِ زئدرن: «نجاتِ بدی! داوودِ ریکہ»، برزخِ بوئن. ^{۱۶} پس عیسی، بوئن: «ایشتونی ایشون چی گوئن؟» جوابِ بدہ: «بلہ. مگر زبورِ میئن نوخوندین کہ:

”کوشتایِ زاگون و قنفاقِ آنِ زبونِ جی

پرستشِ کوئن؟“»

۱۷ پس عیسی ایشون ورجای راه دکته و شهرای بیرون بوشو و بیت عنیا دهات برسه و شوئه اوره بیسه.

انجیل داره خوشکه بوئن

۱۸ صوباین عیسی شهر سو وگرسه دبو، راه میئن وشته بوبو. ۱۹ راه سر، یکته انجیل دار بده و بوشو اونه طرف، اما جز و لگ هیچی اونه سر نده، پس عیسی وگرسه دار بوته: «نبی که ده هرگی بار باری.» هودم دار خوشک بو. ۲۰ شاگردون بعد اینکه اپی جریون بدئن حیرون بوئن، اوناچی پپورسئن: «چطو انجیل دار، درجا خوشکه بو؟» ۲۱ عیسی اوشون جواب میئن بوته: «راست راست شمره گونم که اگه ایمون بدآرین و شک نکونین، نه تنها تینین اوجوری که انجیل دار سر بومه، انجوم بدآرین، بلکه هر وقت اپی کوه بوگین "تی جای بکنده ببو و دریا میئن دکی،" هیطو بنه. ۲۲ اگه ایمون بدآرین، هر چی که دعا میئن بخواین، هگین.»

سئوال در مورده عیسی قدرت و اختیار

۲۳ عیسی معبد دیرون بوشو و مردوم تعلیم بدا. هی موقع، کاهینون سرون و شیخون قوم اونه ورجه بومئن و بوئن: «به چی اجازه ای اپی کارون کوئی؟ کی ته اپی قدرت و اختیار هده؟» ۲۴ عیسی جواب بده: «منم شمراي سئوال دئنم. اگه جواب بدآین، منم شمره گونم با چی قدرت و ایختیاری اپی کارون کوئنم. ۲۵ یحیی تعمید کورا چی بو؟ خدا چی یا آدم چی؟» اوشون خوشون میئن صلاح مشورت بوذن و بوئن: «اگه بوگویم خدا چی بو، امره گونه "پس چرء اونه ایمون نآردین؟" ۲۶ و اگه بوگویم آدم چی بو، مردوماي ترسنیم، چون اوشون همته یحیی پیغمبر دوئنن.» ۲۷ پس عیسی جواب بدئن: «نودونیم!» عیسی بوته: «منم شمره نگوئم چی قوت و ایختیار امره اپی کارون کوئنم.»

دوته ریکه حیکایت

۲۸ «شیمه نظر چی ایسه؟ یکته مردکای دوته ریکه داشت. بوشو خوش اولی ریکه ورجه و بوته: "ریکه، امروز انگور باغ بشو و کار بکون." ۲۹ او ریکه جواب بده: "نشئم." اما بازین اونه رای عوض بو و بوشو. ۳۰ پئر بوشو خوش اوته ریکه ورجه و هو گب اونه بزه و ریکای جواب بدا: "شئم، آقا." اما نوشو. ۳۱ کویکته از او دوته ریکه، خوش پئر خواسته انجوم بده؟» جواب بدئن:

«اُولی.» عیسی ایشوئن بوتَه: «راست راستِ شمره گونم که خراجگیرؤن و هرزه آن پیشتر از شمه خدا پادشاهی میئن شنن. ^{۳۲} چونکه یحیی، صالحی راهِ امره شیمه ورجه بومه، اما شمه اونه ایمون ناردین. ولی خراجگیرؤن و هرزه آن ایمون بآردن. و شمه با اونکه اینه بدین، شیمه رای ونگرسه و اونه ایمون ناردین.

شورر باغبونون حیکایت

«^{۳۳} یکتَه دیگه حیکایت گوش بدین: صاب باغی یکتَه انگور باغ چاگودبو و اونه دوره حیصار بکشه بو و اونه میئن یکتَه حوضچه انگور آو گیتن به بکنده بو و کوتؤم چاگودبو. پس انگور باغ چند ته باغبون مناسبه هده و خودوش بوشؤ یکتَه دیگه مملکت مسافرت. ^{۳۴} وختی بار چئن زمؤن برسه، خوش نوکروئن، باغبونون ورجه سرا ده تا اونه سهَم تحویل بگیرن. ^{۳۵} اما باغبونون اونه نوکروئن بیئن، یکتَه بزئن و اویکته بکوشئن و سوُمی یه سنگسار بوذن. ^{۳۶} یبار ده، نوکروئن پیشتری اوشونه ورجه سرا دا، اما باغبونون اوشونه امره هم هیطو رفتار بوذن. ^{۳۷} سرآخر خوش ریکه باغبونون ورجه سرا دا و خوش ورجه بوتَه که ”یه می ریکاکه احتروُم دئنن.“ ^{۳۸} اما وختی باغبونون، ریکاکه بدئن، همدیگر بوئن: ”ای وارث! باین اونه بکوشیم و اونه ارث صابه بیم.“ ^{۳۹} پس اونه بیئن و اونه انگور باغای بیرون باگینن و اونه بکوشئن. ^{۴۰} الؤن، وختی صاب باغ بای، ای باغبونون امره چی کوئنه؟» ^{۴۱} اوشون جواب بدئن: «او بیرحم آدمون بیرحمی امره سربه نیست کوئنه و انگورباغ، باغبونون دیگه مناسبه هدئنه، تا اونه بار بموقع اونه هدئن.»

^{۴۲} بازین عیسی اوشونه بوتَه: «مگه تا الون زبور کتاب میئن نوخندین که،
”هو سنگی که بناان رده گودن،
سنگ اصلی بنا بوؤو.

خداوند ایطو بوده

و امه نظر میئن عجیب غریب“؟

^{۴۳} پس شمره گونم که خدا پادشاهی شیمه جی هیتَه بنه و قومیه هدا بنه که، اونه بار هدای. ^{۴۴} هر کس او سنگ سر بگای، پختَه بنه و هر زمون او سنگ کسی سر بگای، اونه آش کوئنه.»

^{۴۵} وختی کاهینون سرون و فریسی فرقه عالمون عیسی حیکایتون بشتؤسن،

بَقَهْمَسَنَ كِه ايشُونِ وَسَه گَب زَننه. ^{٤٦} و با اينكه خواستَن اونِه گرفتارَه كُون، مردومَ جِي واهيمه دَاشَتَن، چونكه اوشُون عيسِي، پيغمبرِ دُونَسَن.

٢٢

عروسی جشن حيكائيت

^١ عيسِي هنده حيكائيت آمره ايشُونِ بَه گَب بزه و بفرماسَه: ^٢ «آسمونِ پادشاهي تينيم بَه شاهي شباَهت بديم كه، خوشِ ريكاكه بَه عروسی جشن بينه. ^٣ او خوشِ خدمتكارونِ سرا دا تا دعوت بوئوكُونِ جشن بَه دوخوئنَن، اما اوشُونِ نخواستَن بَأَن. ^٤ پس خدمتكارونِ ديگه بي سرا دا و بوته: ”دعوت بوئوكُونِ بوگوئين اُونِ جشن سفره حاضيره گوديم. گاميشُونِ و چاقِ گوگوله اُنِ هم سيرِ بَنم و همه چيز حاضيره. پس عروسی جشن بَه باين.“ ^٥ اما اوشُونِ محل نُودَن و هرته خوشُونِ راه بوشُونِ يكته زمين سر و اويكته خوشِ كاسبي سر. ^٦ ديگرُونم اونِه خدمتكارونِ بِيَتَن و بي حرمتي بُوَدَن و بكوشَتَن. ^٧ شاهِ وختي اينه بشتؤسه، برزَخُ بُو، خوشِ سريازُونِ سرا دا و قاتلُونِ بكوشته و اوشونِ شهرِ آتش بزه. ^٨ بازين خوشِ خدمتكارونِ بوته: ”عروسی جشن حاضير ايسَه، اما دعوت بوئوكُونِ لياقت نداشتَن بائن اونِه ميئن. ^٩ پس شهرِ ميدُونِ سر بشين و هر كي پيدا گودين، عروسی جشن بَه دعوت بكونين.“ ^{١٠} نوكرونِ كوچه اُنِ ميئن بوشُونِ و هر كي پيدا گودَن، چي خوب و چي بد، خوشُونِ آمره بَأردن و عروسی تالار، مهمونُونِ جِي پوره بُو.

« ^{١١} اما وختي كه شاه مهمونُونِ دِننه بَه مجلسِ ميئن بومَه، يكته مردكاكه بده كه، عروسی رخت دُونده بو. ^{١٢} او مرداكَ جِي بپورسه: ”ريفق، چطوبِي عروسی رخت اِرَه بوماي؟“ مردكايِ جواب نداشت. ^{١٣} هو وخت پادشاه خوشِ خدمتكارونِ بوته: ”اونِه دست و پا دَودين و اونِه بيرون تاريكي ميئن باگنين. اوره كه ونگ و گاز، گاز سر بوسؤئسه بنه.“ ^{١٤} چونكه دعوت بوئوكُونِ زيادن، اما سيوا بوئوكُونِ كم.»

امپراطور ماليات هَدَن

^{١٥} بازين فريسي فرقه عالمون بيرون بوشُونِ و مشورت بُوَدَن تا بِيَتَن كه چطو تِيَتَن عيسِي خوشِ گبون آمره دؤم ميئن تُوَدَتَن. ^{١٦} اوشُونِ خوشُونِ شاگردُونِ هيروديسِ هوادارُونِ آمره اونِه ورجه سرا دَتَن و بُوَتَن: «اوستاد، دُونيم كه تو

صاف و صادق مرداڪي و خدا راه به درستي ياد ڏيئي و کس جي واهيمه نڌئي چونڪه ظاهيره نيگه نوگوئي. ۱۷ پس تي راي آمره بگو: امپراطور خراج هڏن درست ايسه يا نه؟» ۱۸ عيسي ايشون پليد نيت بڦهمسه و بوته: «اي ريارڪارون، چرء مه امتحون ڪادرين؟» ۱۹ او سگه اي که بايد اونه آمره خراج هڏين، مه نيشون بدين. اوشون يڪته سگه يڪ ديناري عيسي هڏن. ۲۰ عيسي اوشوناي بپورسه: «نام و نيشوني که اي سگه سر هڏه، کي شي ايسه؟» ۲۱ جواب ٻڌن: «امپراطور شي.» اوشونه بوته: «پس امپراطور مال امپراطور هڏين و خدا مال خدا.» ۲۲ اوشون هيطوکه اينه بشتوسن، مات بوئن و عيسي بنن و بوئسن.

سئوال مرده ان جي زنده بوئن

۲۳ هو روز ميئن، صدوق فرقه عالمون که مرده ان جي زنده بوئن قبول نداشتن، اونه ورجه بومئن و عيسي جي يڪته سوال بودن ۲۴ بوئن: «اوستاد، موساي پيغمبر آمره بفرماسه که اگه يڪته مردڪاي بي اولاد بميري، اونه برار بايد اونه بيوه به زني بيگيري تا اوناي خوش براره به نسلي باقي بناي. ۲۵ الون، امه ميئن هفت ته برار بوئن، اولي برار، زن ببورده و بمورده و چونڪه زاک نداشت، خوش بيوه زناڪ خوش براره به بنه. ۲۶ بازين دوئي وسوي، تا هفتي. ۲۷ سر آخر او زناگم بمورده. ۲۸ پس وختي که مرده ان زنده بنن، او زناڪ کويڪته از او هفت ته براره زن بنه، چون همته اونه به زني بيته بوئن؟»

۲۹ عيسي جواب ٻڌا: «شمه گمراهين، چون نه خدا ڪلام جي واخوين و نه خدا قوت جي! ۳۰ وختي که مرده ان زنده بنن نه کسی زن گينه و نه مرد بنه، بلکه همه آسمون فرشته ان مورسون بنن. ۳۱ مگه مرده ان جي زنده بوئن باره، نوخوندين که خدا تورات ميئن شمره چي بوته؟ ۳۲ او بفرماسه که، ”مو ايسم ابراهيم خدا و اسحاق خدا و يعقوب خدا.“ او مُرده ان خدا نيه، بلکه زنده ان خدا ايسه.» ۳۳ مردوم اي گبون ايشتوسن آمره و اونه آموئناي مات بوئن.

پيله ترين حوڪم

۳۴ اما وختي فريسي ان بشتوسن که عيسي خوش جواب آمره چطو صدوق ان دهن دوسه، جومه بوئن. ۳۵ يڪته از اوشون که قاضي بو، اي قصد آمره که عيسي امتحون بكوني، اوناي بپورسه: ۳۶ «اوستاد، شريعت ميئن پيله ترين حوڪم ڪوته ايسه؟» ۳۷ عيسي جواب ٻڌه: «”خداوند تي خدا تمومي تي جون آمره و تمومي تي دليل آمره و تمومي تي فڪره آمره دوست ٻڌار.“ ۳۸ اي اولين و

پیلہ ترین حوکم. ۳۹ دومی حوکم، اولی حوکم مورشون، ”تی همسایه، تی مورشون دوست بدار.“ ۴۰ تموم موسی شریعت و پیغمبرون بنویشته آن ابي دوتہ حوکم سر برقرارہ.»

مسیح موعود کی ریکای ایسہ؟

۴۱ وختی فریسی ان همه جومہ بؤبوئن، عیسی اوشونای بیورسہ: ۴۲ «شیمہ نظر مسیح موعود بارہ چی ایسہ؟ او کی ریکاکہ؟» اوشون جواب بدئن: «داوود پادشاہ ریکہ.» ۴۳ عیسی بوته: «پس چطو داوود، روح میئن اونہ خداوند دوخوئینہ؟ چونکہ گونہ:

” ۴۴ خداوند، می خداوند بوته:

می راست دست ور بنیش

تا زمونی کہ تی دشمنون تی پا چیر کورسی بسازم.“

۴۵ اگہ داوود اونہ خداوند دوخوئینہ، چطو او تینہ داوود ریکای بی؟» ۴۶ ہینہ وسہ ہیشکس منیس اونہ جواب بدای و بازین ہیشکس دم نیارس اونای سئوال بکونی.

۲۳

وای بر شمه ای عالمون

۱ هووخت عیسی خوش شاگردون و مردوم بوته: ۲ «تورات معلمون و فریسی فرقہ عالمون، موسی تخت سر نیشئن. ۳ پس اوچیکہ شمرہ گوئن، بدآرین و انجوم بدین، اما اوشونہ مورشون عمل نکونین، چون اوچیزی کہ موعظہ کوئن، خودشون انجوم ندئن. ۴ اوشون سنگین بارون دودنن و مردوم دوش سر نئن، اما خوشون حاضر نیئن اونہ حرکت دئنہ بہ حتی خوشون انگشت توکون بدئن. ۵ ہر چی کوئن، اینہ واسہ کہ مردوم اوشونہ بیئن: آسمونی کتاب آیہ آن نیویسنن و خوشون بازو و پیشونی سر دودنن و خوشون ردا پرہ پهنتر چاکوئن. ۶ دوست دئن کہ جشنون میئن مجلس جور بنیشن و عبادتگاہ آن میئن بہترین جا بدارن. ۷ و کوچہ بازار میئن مردوم اوشونہ سلام بوگوئن و ’اوستاد‘ دوخوئن. ۸ اما شمه نوگزارین شمرہ ’اوستاد‘ دوخوئن، چونکہ شمه فقط یکتہ اوستاد دئین، و شمه ہمتہ برآرین. ۹ ہیشکس زمین سر ’پئر‘ دونخوئن، چونکہ فقط یکتہ پئر دئین کہ آسمون میئن ایسا. ۱۰ و ہندہ

نوگزارين شمره 'معلم' دوخوئنن، چونکه فقط يکته معلم دئنين، اونم مسيح.
۱۱ اونیکه شيمه ميئن از همه پيل تره، شيمه خدمتکار ايسه. ۱۲ چون هر که
خوش پيل تره کوني، کوشتاگه بنه و هر کس خوش کوشتاگه کوني، پيله بنه.»
۱۳ «واي بر شمه تورات معلمون و فريسي ان، اي ريارکرون! شمه آسمون
پادشاهي در مردم به دودنين، خودتون ديرون نشنين و جلوي اوشوني هم که
راه ميئن درن و خوائن ديرون بوشونم گينين.

۱۴ «واي بر شمه اي تورات معلمون و فريسي ان، اي ريارکرون! شمه از يه
طرف بيوه زناکون خونه چاپنين و از يه طرف ديگه ريارکرون مورشون شيمه
دعا دراز دئنين. هينه وسه، شيمه مکافات خيلي سختتر بنه.»

۱۵ «واي بر شمه اي تورات معلمون و فريسي ان، اي ريارکرون! شمه دريا و
خوشکيه گردنين تا يه نفره شيمه دومباله رو چاکونين و وختي ايطو بودين،
اونه دوبرابر بدتر از خودتون، جهتم زاک چاکوئنين.

۱۶ «واي بر شمه اي کور راهنمان که گونين: "مهم نيه اگه ينفرد معبد قسم
بوخوري، اما اگه معبد طلا قسم بوخوري، بايد خوش قسم عملی بکوني."
۱۷ اي کور نادونون! کويکته سرتره؟ طلا يا معبدی که، طلا مقدس کوئنه؟ ۱۸ و
هنده گونين: "مهم نيه اگه ينفرد قربونگاه سرقسم بوخوري، اما اگه قربوني اي
که قربونگاه سرهنه، قسم بوخوري، بايد خوش قسم عمل بکوني." ۱۹ اي
کورون! کويکته سرتره؟ قربوني يا قربونگاهی که قربوني مقدس کوئنه؟ ۲۰ پس،
اوني که قربونگاه سرقسم خوئنه، هم به قربونگاه و هم به هر چي که اونه سر
هنه، قسم خوئنه. ۲۱ هر که معبد سرقسم خوئنه، معبد و هر چيزی که اونه
ميئن هنه، قسم بوخورده. ۲۲ و هر کي آسمون سرقسم بوخوري، خدا تخت و
اوني که اونه سر نيشته، قسم بوخورده.

۲۳ «واي بر شمه اي تورات معلمون و فريسي ان، اي ريارکرون! چونکه شمه
کوتکوتو و شيويد و زيره جي ده يک هدئن حوكم بجا ابئنين. ولي عدالت و
رحمت و امونت، که شريعت حوكمون ميئن مهمتره، نده بو گينين. بايستي
ايشون عمل بکونين، بدون اينکه اوشونم خاطر جي بيرين. ۲۴ اي کور راهنمان!
شمه شوکوز الک سولاخاي رده کوئنين، اما شتر قورنين!

۲۵ «واي بر شمه اي تورات معلمون و فريسي ان، اي ريارکرون! چونکه شمه
کاس پياله بيرون پگه کوئنين، اما اونه ميئن طمع و عياشي جي پورا گوده ايسه.
۲۶ اي کور فريسي! اول کاس پياله ميئن پگه کون که، اونه بيرونم پگه بنه.

۲۷ «وای بر شمه ای تورات معلمون و فریسی ان، ای ریاکارؤن! چونکه شمه سفید بو قبرؤن مورشونین که بیرونای قشنگ بنظر هنه، اما اوشون میئن مُرده آنِ خاش و جورواجور نجیسی آناجی پور ایسه! ۲۸ هینه واسه، شمرم خودتؤن مردوم به صالح نیشون دئین، اما شیمه باطن میئن ریاکاری و شرّ جی پورا گوده ایسه.

۲۹ «وای بر شمه ای تورات معلمون و فریسی ان، ای ریاکارؤن! چونکه شمه پیغمبرون به مقبره چاکونین و صالحون مزار تزئین کؤنن. ۳۰ و گونین: "اگه امه پئرون دورؤن ایسایم، هرگی پیغمبرون خون فودن واسه اوشون امره شریک نوبونابیم." ۳۱ هینه واسه، شیمه ضد گواپی دئین که پیغمبرون قاتلؤن زاکؤنن. ۳۲ الؤن که ایطوره، پس اوچیزیکه شیمه پئرون شروع بودن، شمه به آخر برسؤنن. ۳۳ ای میلیونؤن! ای افعی بزاسه آن! چطو مجازات جهتمای فرار کؤنن؟ ۳۴ چرّ که مو پیغمبرون و حکیمؤن و معلمون شیمه ورجه سرا دئتم و شمه بعضی آن کوشنین و صلیب سر هکشنین، و بعضی آن شیمه عبادتگاه آن میئن شلاق زئنین و شهر به شهر عذاب دئین. ۳۵ پس همته صالحون خون که زمین سر فوده بوبؤ، خون هابیل صالحای بیته تا زکریا، برّخیا ریکه خون که اونه محرابگاه و قربونگاه میئن بکوشتن، شیمه گردن دکئنه. ۳۶ راست راست شمره گونم که ایشون همه ای نسل سر هنه.

۳۷ «ای اورشلیم، ای اورشلیم، ای شهری که پیغمبرون کوشنی و رسولؤنی که تی ورجه سرا دا بن سنگسار کوئی! چند بار خواسم یکته کولوشکن مورشون که خوش چیره آن خو پر جیر جومّه کؤئنه، تی زاکؤن جومّه کونم، اما نخواستی. ۳۸ یین، شیمه خونه ویله گوده بومنسه مؤنه. ۳۹ چونکه شمره گونم که بازین مه نینین تا روزی که گونین: "موبارک ایسه اونی که خداوند ایسم امره هنه."»

۲۴

آخر زمون نشؤنه آن

۱ وختی که عیسی معبدای حرکت بوده و خوش راه شوذبو، اونه شاگردؤن بومئن تا معبد ساختمونون اونه نیشون بدئن. ۲ عیسی اوشونه بوتّه: «ایشون همه دینین؟ راست راست شمره گونم که ده سنگ سنگ سر نومؤنه، بلکه همه فگردنه.»

۳ وختی عیسی زیتون کوه سر نیشته بو، اونه شاگردون خلوتی اونه ورجه بومئن و بوتن: «آمه به بگو ای اتفاقون کی دکننه و تی اَمئنه و آخر ای زمون نیشونه چیسه؟» ۴ عیسی جواب بدا: «واخوب بین که کسی شمره گمراه نکونی. ۵ چونکه خیلیین به ایسم مو هنن و گونن که، ”مو مسیح موعود ایسم،“ و خیلی آن گمراه کوئنن. ۶ هیطورم جنگون باره ایشتونین و جنگون خبر شیمه گوش رسنه. اما واهیمه ندارین، چون ایجور اتفاقون باید دکای، ولی حله آخرزمنون نرسه. ۷ قومی بر ضدقوم دیگه و مملکتی بر ضد مملکت دیگه ویریسنه، و قحطی آن و زلزله آن خیلی جاآن هنه. ۸ اما ایشون همه فقط شروع زایمون درد موئنه که زمون، از ایی درد تا او درد کمتر و کمتر بنه.

۹» او زمون شمره تسلیم کوئنن تا خیلی مصیبت بینین و شمره کوشنن. همتته قومون می ایسم و سه شمراى نفرت دئنن. ۱۰ او روزون خیلی آن خوشون ایمونای وگردنن، همدیگر خیانت کوئنن و همدیگر پیراسته بو منن. ۱۱ دروغی پیغمبرون زیادى ویریسنن، خیلی آن گمراه کوئنن. ۱۲ شرارت اونقدر زیاد بنه که خیلی آن محبت سرده بنه. ۱۳ ولی هرکی که تا آخر بیسی، نجات پیدا کوئنه. ۱۴ و ایی پادشاهی خوروم خبر تموم دنیا اعلوم بنه تا همتته قومون به گوائی بی، هووخت دنیا به آخر رسنه.

۱۵» «پس اوچیزی که دانیال پیغمبر اونه ’ویرانگری که اونه دئن امره آدم آجیش گینه’ ایسم بنه، مقدس جیگاه میئن سرپا دینین ۱۶ هووخت هر کس یهودیه میئن بیسه، کوهون میئن در شنه. ۱۷ و هر کس خونه بوم جور بیسه، هیچی ویتنه به جیر نئنه؛ ۱۸ و هر کس زمین سر بیسه، خوش قبا ویتنه به خونه ونگردنه. ۱۹ وای بر شوکوم دار زناکون و مئرونی که ایی روزون میئن خوشون زاکون شیر دئنن! ۲۰ دعا بکونین که شیمه فرار گودن زمستون یا مقدس شنبه روز میئن نبی. ۲۱ چونکه او زمون چون پيله مصیبتی اتفاق دکننه که اونه مورسون دنیا بناجی تا آلون اتفاق دنکته بو و هیچوختم اتفاق دنکئنه. ۲۲ اگه او روزون کوتاه نوبوبی، هیچ آدمی جؤن سالم بدر نوردنابو، اما سیوا بوبوکوئنه کوتاه بنه.

۲۳» «او زمون اگه ینفر شمره بوگوی، ”بینین، مسیح موعود إره ایسه!“ یا ”مسیح اوره ایسه!“ باور نکونین. ۲۴ چونکه دروغ مسیحی ان و پیغمبرون الکی ویریسنن، نیشونه و پيله معجزه آن ایتنن تا اگه ممکن بیی، حتی سیوا بوبوکوئنم گمراه بکونن. ۲۵ بینین، بیشتر شمره بوتن. ۲۶ پس اگه شمره بوگوئن، ”او بیابان

ميئن ايسه،“ اوره نشين. و اگه بوگوئن: ”خونه ميئن ايسا،“ باور نڪونين.
^{۲۷} چون هيٺو ڪه برق آسمون شرق ميئنای بيرون هنه و اونه نور تا غرب هم
 رسنه، انسون ريڪه ظهور گودنم هيٺو بنه. ^{۲۸} هر جا لاشه بناي، لاشخورون
 اوره جوڻه بنن.

^{۲۹} هو دم، بعد او روزون مصيبت

»آفتاؤ تاريخ بنه

و ماهم ده نوتونه

ستاره ان آسموناي جير ڪئن،

و آسمونون قوتون به لرزه ڏيکنه.“

^{۳۰} هووخت انسون ريڪه نيشونه، آسمون ميئن ظاهر بنه و همه دنيا قومون
 خوشون سينه سر ڪوتننن و انسون ريڪه ديئن ڪه قوت و پيله جلال آمره،
 آسمون، ابرون سر آمندر. ^{۳۱} او خوش فرشته ان شيبور پيله صدا آمره، سرا ڏننه
 و اوشون اونه سيوا بوبوڪونه چهارڪنج دنياجي، اي طرف آسمون جي تا اويڪته
 طرف جوڻه ڪونن.

^{۳۲}»الون، انجير دار جي، اي درس بگيرين: وختي اونه شاخه ان تي تي ڪونه و
 و لگ ڏننه، فهمين ڪه تابستون نڙديڪ. ^{۳۳} هيٺورم، هروقت ڪه اي چيزون
 بينين، فهمين ڪه انسون ريڪه امن نڙديڪ، بلڪه در سر ايسه. ^{۳۴} راست راست
 شمره گونم ڪه تا اي همه اتفاق دنڪاي، اي نسل از بين نشنه. ^{۳۵} آسمون و
 زمين از بين شنه، اما جي گبون هرگي از بين نشنه.

هيشڪس اونه روز و ساعت نودونه

^{۳۶}»اما هيشڪس او روز و او ساعت نودونه، جز پئر؛ حتى آسمون فرشته ان و
 اونه ريڪاگ اوناي واخوب نيئن. ^{۳۷} انسون ريڪه ظهور وقت، نوح روزون
 مورشون بنه. ^{۳۸} قبل او روزوني ڪه سيل باي، پيشتر از اونڪه نوح ڪشتي ميئن
 بڻي، مردوم خوردن و وودوشتن و زن گيتن و مرد بوئن. ^{۳۹} و نودونسن ڪه چي
 در پيشه، تا اونڪه سيل بومه و همه خوش آمره ببورده. انسون ريڪه ظهورم
 هيٺو بنه. ^{۴۰} هوموقع از دو ته مرداڪي ڪه زمين سر ايسئن، يڪته ويته بنه و
 اويڪته بننه بنه. ^{۴۱} و از دو ته زناڪي ڪه با هم آسيائو ڪادرن، يڪته ويته بنه و
 اويڪته بننه بنه. ^{۴۲} پس بيدار بين، چون ندونين شيمه آقا جي روزي هنه.
^{۴۳} اينه بدونين ڪه اگه صابخونه دؤنسي ڪه دوز چه ساعتی هنه، نوگراشت اونه

خونای دوزی بکونن. ^{۴۴} پس شَمَرَم حاضر بیسین، چونکه انسون ریکه، ساعتی هنه که اونه انتظارِ نَدَنین.»

^{۴۵} «پس او غلامِ آمین و دانا کی ایسه که، اونه ارباب اونه خوشِ خونه پیلتر چاگوده تا اوشونه خوراکِ به موقع هدی؟ ^{۴۶} خوش بحال او غلومی که وختی اونه ارباب وگردنه، اونه هو کار سر بینی. ^{۴۷} راست راستِ شمره گونم که اونه خوشِ تموم دارایی سر نینه. ^{۴۸} اما اگه او غلوم، شرور بی و خوشِ امره فکر بکونی که «می ارباب دیره گوده،» ^{۴۹} و خوشِ همکاروین آزار بدای، و عیاشون امره بخوری و وودوشی، ^{۵۰} او زمون اونه ارباب، روزی که انتظار نَدَننه و ساعتی که اونای و اخوب نیه، هنه. ^{۵۱} و اونه از وسط دوخاله کوننه و ریکاروین جیگاه میئن تودنه، جایی که ونگ زئنن و گاز، گاز سر سوئنن.

۲۵

ده ته باکره حیکایت

۱ «هو روز میئن آسمون پادشاهی ده ته باکره مورشون بنه که، خوشون چراغون ویتن و داماد پیشواز بیرون بوشونن. ^۲ پنج ته از اوشون دانا و پنج تایی دیگه نادون بوئن. ^۳ نادون باکره آن خوشون چراغ ویتن، اما روغن خوشون امره نَبوردن. ^۴ ولی دانان، خوشون چراغون امره دبه ائی پورا گوده روغن جی ببوردن. ^۵ وختی داماد دیر گوده، همته چیشمون سنگین بو و خونه شوئن. ^۶ نصف شو یکتا پيله صدا بشتوسن که گوت: «داماد اَمَدَره! اونه پیشواز بشین!» ^۷ هووخت همته باکره آن بیدار بوئن و خوشون چراغون حاضریره گودن. ^۸ نادونون، دانان بوئن: «ائی شیمه روغن امره هدین، چونکه امه چراغون دکوشونه بؤدره.» ^۹ اما دانان جواب بدین: «هندینیم، چونکه روغن امه همته دنه به کفاف نوکننه. بهتره بشین فروشنده آن جی شیمه به بینین.» ^{۱۰} اما زمونی که اوشون روغن هئنه به بیرون بوشون، داماد برسه و باکره ائی که آماده بوئن، اونه امره جشن عروسی بوشون و در دوسه بوئو. ^{۱۱} بازین اوته باکره ائم برسئن و بوئن: «آقا، آقا، در امه به بازه کون!» ^{۱۲} اما داماد اوشونه بوته: «راست راستِ شمره گونم که، مو شمره نشناسم.» ^{۱۳} پس بیدار بیسین، چونکه او روز و ساعت جی خبر نَدَنین.

قنطارون حیکایت

^{۱۴} «آسمون پادشاهی مرداکی مؤثنه که تصمیم داشت بشی مسافرت. او خوش خدمتکارونِ دوخونده و خوش اموالِ اوشونِ بسپورده. ^{۱۵} هر خدمتکار به اندازه اونه قابلیت، یکنه پنج قنطار که اندازه صد سال یکنه کارگر دستمزد بو و او یکنه دو قنطار و اوته یک قنطار هدا. هو موقع بوشو سفر. ^{۱۶} او مرداکی که پنج قنطار هیتته بو، درجا شروع به کاسبی بوده و پنج قنطار ده سود بوده. ^{۱۷} هیطورم اونی که دو قنطار داشت، دو قنطار دیگه ام بدست بآرده. ^{۱۸} اما اونی که یکنه قنطار هیتته بو، بوشو و زمین بکنده و خوش ارباب پول جا بده. ^{۱۹} «خیلی زمون بگذشته بو که او خدمتکارونِ ارباب، وگرسه و اوشونای حیساب کینتاب بخواسه. ^{۲۰} او مرداکی که پنج قنطار هیتته بو، پنج ته قنطار دیگرم خوش آمره بارده و بوته: «ارباب، مه پنج ته قنطار هدبی، بفرما اینم پنج ته قنطار دیگه که سود بودم.» ^{۲۱} ارباب جواب بده: «آفرین، ای خوروم و آمین خدمتکار! کوشتای کارونِ میئن آمین بی، پس ته پيله کارونِ سر نئتم. بیأ و تی ارباب شادی میئن شریک ببو!» ^{۲۲} او خدمتکاری که دو قنطار داشت، بومه جلو و بوته: «ارباب تو مه دو قنطار هده بی، بفرما اینم دو قنطار دیگه که سود بودم.» ^{۲۳} ارباب جواب بده: «آفرین، ای خوروم و آمین خدمتکار! کوشتای کارونِ میئن آمین بی، پس ته پيله کارونِ سر نئتم. بیأ و تی ارباب شادی میئن شریک ببو!» ^{۲۴} هو موقع خدمتکاری که یکنه قنطار هیتته بو، جلو بومه و بوته: «ارباب چونکه دؤنسم که بداخلاق مرداک ایسی و از جایی که نکاشته بی، بینی و از جایی که فوندبی، جومه کوئی، ^{۲۵} پس بترسئم و تی قنطار زمین میئن جا بدئم، بفرما اینم تی مال!» ^{۲۶} اما ارباب جواب بده: «ای شرور خدمتکار و تنبل! تو که دؤنسی از جایی که نکاشتم، بینم و از جایی که فوندم جومه کوئتم، ^{۲۷} پس بایسی می پول صراقون هده بی تا وختی که سفرای وگردنم، پول با اونه سود پسا هگیتم. ^{۲۸} پس او قنطار اونای هگیتم و هداین اونی که ده قنطار دئنه. ^{۲۹} چون هر کس که دئنه، بیشتر هدا بنه تا زیادتر بداری؛ اما اونی که ندئنه، حتی او چیزی میم که دئنه، اوناچی هیتته بنه. ^{۳۰} ای خدمتکار بی فایده بیرون تاریکی میئن باگنین، اوره که ونگ و گاز، گازسر بوسوئسه بنه.»

داوری روز

^{۳۱} «وختی که انسون ریکه خوش جلال و شکوه آمره بای و همته فرشته آن اونه آمره، هو موقع خوش پادشاهی تختِ سر نیشنه ^{۳۲} و همته قومون اونه

ورجہ حاضر بن و مردومونِ ھمدیگر جی سیوا کوئنه و هوطو چوپوئی مورسون که گوسندونِ بزونای سیوا کادره؛^{۳۳} او گوسندونِ خوراست طرف و بزونِ خو چ طرف دئنه.^{۳۴} بازین پادشاه اوشوئی که اونه راست طرف ایسن، گونہ: ”باین، ای که می پئرای برکت هیتین، و او پادشاهی ِ به ارث برین که، دنیا بناجی شیمه به آماده بوئو بو. ^{۳۵} چونکه وشته بوم، مه غذا هَدین؛ تشنه بوم، مه آو هَدین؛ غریب بوم، مه جا هَدین.^{۳۶} لخت بوم، مه بپوشونین؛ ناخوش بوم، می عیادت بوماین؛ زندونی بوم، می ملاقات بوماین.“^{۳۷} هوموقع صالحونِ جواب دئنن: ”آقا، کی امه ته وشته بدیم و ته غذا هَدیم، یا تشنه بدیم و ته آو هَدیم؟^{۳۸} کی ته غریب بدیم و ته جا هَدیم و یا ته لخت بدیم و ته بپوشونیم؟^{۳۹} کی ته ناخوش یا زندونِ میئن بدیم و تی ملاقات بومایم؟“^{۴۰} پادشاه جواب دئنه: ”راست راستِ شمره گونم، اوچیزی که یکتہ از می کوشتای برارونِ به بؤدین، مه به بؤدین.“^{۴۱} بازین اوشوئی که اونه چپ طرف ایسان، گونہ: ”ای ملعونون، می جی دور بین و ابدی آتش میئن بشین که، ابلیس و اونه فرشته ان به آماده بویو.^{۴۲} چونکه وشته بوم، مه غذا هندانین؛ تشنه بوم، مه آو هندانین؛^{۴۳} غریب بوم، مه جا هندانین؛ لخت بوم، مه نپوشونین؛ ناخوش و زندونی بوم، می ملاقات نوماین.“^{۴۴} هوموقع اوشونم جواب دئنن: ”آقا، کی ته وشته و تشنه و غریب و لخت و ناخوش و زندونی بدیم و ته خدمت نؤدیم؟“^{۴۵} هوموقع پادشاه جواب دئنه: ”راست راستِ شمره گونم، اوچیزی که یکتہ از اپی کوشتاگونِ نؤدین، مه به نؤدین.“^{۴۶} پس اوشون ابدی مجازات میئن دیرون شنن، اما صالحون به زندیگی ابدی.»

۲۶

عیسی قتلِ توطئه

۱ اوختی عیسی همه خو گبونِ تمنه گوده، خوش شاگردونِ بوتہ:^۲ «دؤنین که دو روز دیگہ عیدِ پسخِ رسنه و انسونِ ریکه تسلیمِ کوئنن تا به صلیبِ هکشه بی.»
^۳ پس کاهینونِ سرون و قومِ شیخون، کاهینِ اعظمِ کاخِ میئن که، قیافا اینه ایسم بو. جومہ بوئن^۴ و توطئه بودن که، چطو کلکِ امره عیسی گرفتارِ کوئنن و بکوشن.^۵ ولی گوئنن: «نه عیدِ روزونِ میئن، نبی که مردوم شورش بکونن.»
^۶ هو وختی که عیسی بیتِ عنیا، شمعونِ جذامی خونه میئن ایسا بو،^۷ یکتہ

زناک با مرمری ظرف که عطرِ خیلی گرونقیمت اونه میئن دبو اونه ورجه بومه و وختی که عیسی سفره سر نیشته بو، اونه سر فوده. ^۸ شاگردون تا اینه بدئن، غیظی بوبونن، بوتن: ^۹ «ای اسراف چی وسه ایسه؟ ای عطره تینسیم خیلی گرؤنتر بفورشیم و ندارون هدیم.» ^{۱۰} عیسی که اینه دوئس اوشونه بوته: «چرء ای زناک ناراحت کادرین؟ او می واسه خوروم کار بوده. ^{۱۱} ندارون همیشه شیمه آمره دئنین، اما مه همیشه ندئنین. ^{۱۲} ای زناک ای عطر فودن آمره می جون رو، در اصل مه دفنه گودن به حاضره گوده. ^{۱۳} راست راست شمره گونم تموم دنیا میئن، هر جا که "انجیل خوروم خبر" اعلوم بی، ای زناک کارم به یاد خودش بوته بنه.»

یهودا خیانت

^{۱۴} هوموقع یهودای آسخریوطی که یکتہ از دوازدهته شاگرد بو، کاهینون سرون ورجه بوشو ^{۱۵} و بوته: «چقدر مه هدینن تا عیسی شمره تحویل بدم؟» اوشون سی ته سکه نقره اونه هدئن. ^{۱۶} از او زمون، یهودا یکتہ فرصت دومبال بو که، عیسی تحویل بدای.

آخری شام

^{۱۷} اولی روز عید نون بی خمیرمایه، شاگردون عیسی ورجه بومئن و پورسین: «کوره خوانی ته به تهیه بینیم تا عید پسخ شام بوخوری؟» ^{۱۸} عیسی اوشون بوته که بوشون شهر، فلون شخص ورجه و اونه بوگن: «اوستاد گونه "می وخت رسئدره. خوانم عید پسخ می شاگردون آمره تی خونه میئن بجا بآرم.» ^{۱۹} شاگردون هوطو که عیسی بوته بو، بودن و پسخ حاضر گودن.

^{۲۰} شو برسه و عیسی خوش دوازدهته شاگرد آمره سفره سر بنیشته. ^{۲۱} شو خوردن وخت، عیسی بوته: «راست راست شمره گونم که، یکتہ از شمه مه دشمن دست هدینه.» ^{۲۲} شاگردون خیلی ناراحت بونن و یکتہ یکتہ اونای پورسئن: «آقا، مو که او گس نییم؟» ^{۲۳} عیسی جواب بدا: «اونی که خوش دست می آمره کاسه میئن توده، هو مه تحویل دینه. ^{۲۴} انسون ریکه هوطو که اونه باره خدا کلام میئن بنویشته بوبو، شنه، اما وای بر او کس که، انسون ریکه دشمن تحویل بدای. اونه به بهتر بو که، هرگی بزاسه نوبوی.» ^{۲۵} هووخت یهودا، اونی که اونه تسلیم کوئنه بوته: «اوستاد، مو که او کس نییم؟» عیسی جواب بدا: «تو ایطو بوتی!»

٢٦ هيطو که خورده دُبُون، عیسی نوڼ ویته و شکرگزاری بوده پس تیکه بوده و شاگردوڼ هدا و بفرماسه: «هگیرین، بوخورین؛ ای می تن!» ٢٧ بازین جام ویته و شکرگزاری بوده پس اونه هدا شاگردوڼ و بوته: «شمه همته اینای وودوشین. ٢٨ ای می خون، جدید عهد میئن که خیلی آن گوناهوڼ بخشئن واسه فبنه. ٢٩ شمره گونم که انگور محصول جی ده ووندوشتم تا او روز که، شیمه آمره می پتره پادشاهی میئن، تازه وودوشم.»
٣٠ هووخت بعد ایکه یکتہ آواز بوخوڼدن، زیتون کوه سمت راه دکتن.

پطرس حشاگوڼدن

٣١ هووخت عیسی اوشون بوته: «امشو شمه همه می وسه لغزش گوئین. چونکه زکریای پیغمبر کتاب میئن بنویشته بوو: «چوپوڼ زئنم» و گوسندون گلّه پخش بن.»

٣٢ اما بعد از اونکه زنده بویوم، قبل از شمه جلیل ولایت سو شنم. ٣٣ پطرس جواب بده: «حتی اگه همه تی وسه بلغن، موهرگی نلغزنم.» ٣٤ عیسی اونه بوته: «راست راست ته گونم که هی امشو، قبل اونکه تله اوئی بکونی، تو سه بار مه حشا کوئی!» ٣٥ اما پطرس بوته: «حتی اگه لازم بیی تی آمره بمیرم، ته حشا نوکوئنم.» بقیه شاگردوڼم هیطو بوئن.

جتسیمانی باغ

٣٦ هوموقع عیسی خو شاگردوڼ آمره یکتہ جا به ایسم جتسیمانی بوشو و اوشونه بوته: «اره بنیشین تا مو اوره بوشوم، دعا بکونم.» ٣٧ بازین پطرس و زیدی دوتہ ریکاکه خوش آمره بیرده، در حالی که غوصه دار و ناراحت بو ٣٨ عیسی ایشونه بوته: «از ناراحتی زیاد، موردرم. ایره بیسین و می آمره بیدار بین.» ٣٩ پس ائی پیش بوشو، دیم آمره خاک سر بکتہ و دعا بوڼده: «پتر، اگه امکوڼ دانه ای جام می سرای رد کون، اما نه به می خواسته بلکه به تی اراده.» ٤٠ بازین خوش شاگردوڼ ورجه وگرسه و اوشونه بده که خوئن. پس پطرس بوته: «یعنی منیسین یک ساعت می آمره بیدار بیسین؟» ٤١ بیدار بیسین و دعا بکونین تا امتحون میئن دنکاین. روح مشتاق ایسه، اما جسم توون ندننه! ٤٢ پس عیسی یبار ده بوشو و دعا بوڼده: «پتر جوڼ، اگه نبنه که ای جام ووندوشته می سرای ردای بی، پس اوچی که تی اراده ایسه، انجوڼ بی.» ٤٣ وختی

عيسى وگرسه، ايشون ھنده بخوته بده. چون ايشون چيشمون سنگين بو بو. ٤٤ پس يبار ديگرم ايشون ويله گوده بنه و بوشو و سومين بار به ھنده هو دعا تڪرار بوڊه. ٤٥ بعد شاگردون ورجه بومه و ايشون بوته: «هله خوتين و استراحت كآدرين؟ آلون هو وقت رسنه و انسون ريڪه گوناھكارون دست تسليم بنه. ٤٦ ويري سين، بشيم، آلون مي تسليم كننده راه جي رسنه.»

عيسى گرفتار بوئن

٤٧ عيسى حله خوش گب زڊبو كه يهودا، يڪته از او دوازده نفر، يڪته پيله گروه آمره كه كولاكت و شمشير داشتن، كاهينون سرون و شيخون قوم طرف جي، راه جي برسه. ٤٨ عيسى تسليم كننده اوشوني كه اونه آمره بوئن ايشاره بزه بو و بوته بو: «اوني كه موچي زئتم، هونه؛ اونه بگيرين.» ٤٩ پس درجا عيسى نزديكي بومه و بوته: «سلام، اوستادا!» و اونه موچي بزه. ٥٠ عيسى اونه بوته: «ريفق، تي او كار واسه كه بوماي بكوني بكون.» بازين اوشون جلو بومئن، عيسى سر دكالسن و اونه بيتن. ٥١ هي موقع يڪته از عيسى همراه ان خود دست شمشير سمت ببورده، اونه هكشه و يڪته ضربه پيله كاهين خدمتكار بزه و اونه گوش به. ٥٢ اما عيسى بفرماسه: «تي شمشير غلاف كون چونكه هر كس شمشير هكشي، شمشير آمره بكوشته بنه. ٥٣ يعني خيال كوئي مينم هي الون مي پئراي بخوام كه، بيشتر از دوازده ته قوشون فرشته مي كمك به سرا داي؟ ٥٤ اما ايطوري مقدس كيتابون پيشگويي چطو حقيقت پيدا كوئنه كه گونه ابي اتفاقون بايد دكاي؟» ٥٥ هي موقع عيسى رو به جماعت بوته: «مگر مو راهزنم كه كولاكت و شمشير آمره مي گيئنه به بوماين؟ مو هر روز معبد مين نيشتم و تعليم دئتم و مه نيتين. ٥٦ اما ايشون همه اتفاق دكته تا پيغمبرون پيشگويي به حقيقت برسي.» هوموقع همته شاگردون اونه ويله گودن و فرار بوئن.

عيسى، شوراي يهود ورجه

٥٧ اوشون كه عيسى بيته بون، اونه پيله كاهين قيافا ورجه ببوردن. تورات معلمون و شيخون اوره جومه بوئون. ٥٨ اما پطرس دورادوري عيسى دومبالسر بوشو تا پيله كاهين خونه صارا برسه. پس بوشو ديرون و مامورون آمره بنيشته تا آخر و عاقبت كاره بيني. ٥٩ كاهينون سرون و تموم شورا آدمون، دومبال يڪته دروغ گوايي ضد عيسى بوئن تا اونه بكوشن. ٦٠ با اونكه خيلي دروغگو گوان جلو بومئن، ايجور چي پيدا نوبو. سرآخر دونفر جلو بومئن ٦١ و بوئن:

«ای مردکای بوتہ بو، ”مو تینم خدا معبدِ ویرؤن کونم و اونہ سہ روزہ میئن ہندہ چاکونم.“»^{۶۲} بازین پیلہ کاهین ویرپسا و عیسی بوتہ: «ھیچ جوابی ندئی؟ ای چی ایسہ کہ، تی ضد گوائی دئئن؟»^{۶۳} اما عیسی هوطو ساکت بیسہ. پیلہ کاهین اونہ بوتہ: «تہ قسم دئئم بہ خدای زندہ کہ، آمرہ بگو اگہ تو مسیح موعود ایسی، خدا ریکہ.»^{۶۴} عیسی جواب بدا: «تو ایطو بوتی! و شمرہ گونم کہ از ای ببعد انسون ریکہ تینین بینین کہ، قدرت راست ور نیشته و آسمون ابرؤن سر اَمَئدرہ.»^{۶۵} هو وخت پیلہ کاهین خوش یئقہ پارہ بودہ و بوتہ: «گفر بوتہ! دہ چی احتیاج بہ گواہ؟ الون کہ اونہ گفر بشتؤسین،^{۶۶} شیمہ حوکم چیسہ؟» اوشون جواب بدئن: «اونہ سزا مرگ!»^{۶۷} هووخت عیسی دیم سر فیلی فودن، اونہ بزئن. بعضی ائم اونہ کشیدہ زئن^{۶۸} و گوئن: «آی مسیح، غیباغیبی بگو کی تہ بزہ؟»

پطرس حشا

^{۶۹} و اما پطرس خونہ بیرون، صارا میئن نیشته بو کہ، یکتہ کنیز اونہ ورجہ بومہ و بوتہ: «تئم عیسای جلیلی آمرہ بی!»^{۷۰} اما پطرس ہمتہ ورجہ حشا بُوَدہ و بوتہ: «نودونم چی گونی!»^{۷۱} بازین بوشو خونہ در ورجہ. اورہ یکتہ کنیز دیگہ اونہ بدہ و اوشونی کہ اورہ ایسابون بوتہ: «ای مردکاگم عیسای ناصری آمرہ بو!»^{۷۲} پطرس ہندہ حشا بُوَدہ و قسَم بوخوردہ کہ «مو ای مرداکِ نشناسئم.»^{۷۳} آئی دہ، جماعتی کہ اورہ ایسا بُوئن، جلو بومئن و پطرس بُوئن: «شگی نی یہ کہ، تنم یکتہ از اوشؤنی! تی لهجہ آی معلومہ!»^{۷۴} بازین پطرس لعن و نفرین بودہ و قسَم بوخوردہ و بوتہ: «ای مرداکِ نشناسئم!» ہودم تلہ اوئی بودہ.^{۷۵} ہوموقع پطرس عیسی گبؤن یاد بارده کہ بوتہ بو: بیشتر از اونکہ تلہ اوئی بکونی، تو سہ بار مہ حشا کوئی!» پس پطرس بیرون بوشو و زرخ ونگ بزہ.

۲۷

یہودا خودکشی

^۱ صوبہ دم، ہمہ کاهینون سرون و قوم شیخون جو مہ بوئن، ہمدیگرہ آمرہ مشورت بودن کہ عیسی بکوشن.^۲ پس اونہ دست دوسہ ببوردن و پیلاتوس فرماندارِ تحویل بدئن.

۳ وختي يهودا، اونه تسليم ڪنده بڊه ڪه عيسيٰ محڪوم ڳوڏن، خو ڪاري پشيمون ٻو و سي ته سڳه نقره، ڪاهينون سرون و شيخون و ڳاردوئنه و بوته: «ڳوناہ بودم و باعث بوبوم يڪته بي ڳوناہ خون فبي.» اما اوشون جواب بڏن: «به آمه چي؟ خودت دؤني!» ۴ هوموقع يهودا، سڳه ان معبد ميئن زمين سر فوده و بوشو و خوش دار بزه. ۵ ڪاهينون سرون سڳه ان زميناي جومه ڳوڏن و بوتن: «اپي سڳه ان معبد خزونه ميئن تودئن شرعاً درست نيه، چونڪه خون بها ايسه.» ۶ بعد اونڪه صلاح مشورت بودن، او پول آمره، ڪوزه ڳر زمين بهين تا اونه غريبه ان قبرستون چاڪونن. ۷ هينه وسه او محل تا امروز به زمين خون معروفه. ۸ ايطو بوبو ڪه، ارميائي پيغمبر پيشگوي حقيقت پيدا ڳوده ڪه، بوته بو: «اوشون سي سڳه نقره ويئن، يعني قيمتي ڪه بني اسرائيل اونه سر بئن، ۹ و اونه آمره ڪوزه ڳر زمين بهين، جوري ڪه خداوند مه آمر بفرماسه بو.»

محاکمه پيلاتوس ورجه

۱۱ اما عيسيٰ، پيلاتس، فرماندار روم جلو بيسه. فرماندار عيسيٰ جي پپورسه: «تو يهود پادشاه ايسي؟» عيسيٰ جواب بده: «تو ايطو بوتی!» ۱۲ اما وختي ڪه ڪاهينون سرون و شيخون اونه افترا بزنن، عيسيٰ هيچ جوابي نده. ۱۳ پس پيلاتوس عيسيٰ جي پپورسه: «نشتوني چني چي تي ضد گوائي دئن؟» ۱۴ اما عيسيٰ حتى يڪته ابي افترائتم جواب نده. جوري ڪه فرماندار مات بو. ۱۵ فرماندار رسم ابي بو ڪه عيد موقع يڪته زندوني ڪه مردوم خواستن آزاد ڪوني. ۱۶ او زمون يڪته مردڪاي به ايسم باراباس زندون ايسابو ڪه مردوم اونه شناختن. ۱۷ پس وختي ڪه مردوم جومه بوئون، پيلاتوس اوشوناي پپورسه: «ڪيه خوانين ڪه، شيمه به ويلاه ڪونم، باراباس يا عيسيٰ نامدار به مسيح؟» ۱۸ اينه، هينه واسه بوته ڪه دؤنس عيسيٰ، حساداتاي اونه دست هڏن. ۱۹ وختي ڪه پيلاتوس داوري تخت سر نيشته بو، اونه زن يڪته پيغوم اونه به سرا دا ڪه بنويشته هنه بو: «اپي صالح مرداڪ آمره ڪار ندار، چونڪه امروز يڪته خوؤ اونه باره بڏم ڪه، خيلي مه اذيت بده.» ۲۰ اما ڪاهينون سرون و شيخون، مردوم واداشتن تا باراباس آزادي و عيسيٰ مرگ بخوان. ۲۱ پس وختي فرماندار پپورسه: «اپي دوتاي، ڪويڪته شيمه به ويلاه ڪونم؟» جواب بڏن: «باراباس.» ۲۲ پيلاتوس پپورسه: «پس عيسيٰ نامدار به مسيح آمره چي بڪونم؟» همته

بوٽن: «صليب سر هڪش!»^{۲۳} پيلاتوس ٻپورسه: «چرا؟ ڇي بدى بُوڊه؟» اما اوشون بلندتر فرياد بڙئن: «صليب سر هڪش!»

^{۲۴}پس پيلاتوس بڊه كه اينه حقسى فايده ندئنه، و حتى بده كه شورش بودره، او بخواسه و خوش دستون مردوم جلو بوشوسته و بوته: «اي مرداك خون مي گردن نيه. خودتون دؤنين!»^{۲۵} مردوم همه جواب بڊئن و بوٽن: «اونه خون امه گردن و امه زاكون گردن يي!»^{۲۶} هوموقع پيلاتس، باراباس اوشونه به ويلاه گوده و عيسى شلاق بزه و هده تا صليب سر هڪشن.

عيسى رُخشنين

^{۲۷}پيلاتوس سريازون، عيسى، فرماندار كاخ صاراكي ميين بپورڊن و تموم سريازون اونه دور جومه بون.^{۲۸} اوشون عيسى لخت گودن، يكته ارغووني رخت اونه دودن.^{۲۹} و يكته تاج، تيفاجي بباقتن و اونه سر بئن و يكته شتركه اونه راست دست هدئن. بازين اونه جلو زانو بڙئن و روخشن امره بوٽن: «سلام بر يهود پادشاه!»^{۳۰} و اونه سر فيلي فودن. شتركه اونه دستاي هيئن و اونه سر زئن.^{۳۱} بعد از اونكه اونه روخشنه گيئن، ارغووني ردا اونه تناجي بيرون بارڊن و خوش رخت اونه دودن. بازين عيسى بيرون بپورڊن تا صليب سر هڪشن.

صليب سر هڪشنه عيسى

^{۳۲}وختي كه بيرون شوئودبون، يكته مردكه قيروون اهالي جي به ايسم شمعون بڊئن و اونه واداشتن كه عيسى صليب بپوري.^{۳۳} وختي او جايي كه جُلجُتا ايسم داشت كه اونه معني جمجمه ايسه، برسئن،^{۳۴} عيسى، شراپي كه زرخ آوه امره قاطي بو، هدئن. وختي عيسى اونه وچيشته، نخواس دِه وودوشي.^{۳۵} وختي كه اونه صليب سر هڪشن، اونه رخت تقسيم گودن به، خوشون ميين قرعه توڊن.^{۳۶} بازين بنيشتن و عيسى بپاستن.^{۳۷} يكته حوكم هم ايطوري يكته تخته سر بنويشتن و اونه سره جور بڙئن: «اي ايسه عيسى، يهود پادشاه!»

^{۳۸}دوته راهزنم اونه امره صليب سر هڪشه بوٽئن يكته راست طرف و اوته اونه چپ طرف.^{۳۹} اوشوني كه اوراي شوئدبون خوشون سر تڪون دنن و فحش دنن^{۴۰} گوٽن: «آي تو، كه خواستي معبده فگردني و سه روزه اونه چاكوني! ته نجات بدى! اگر خدا ريكاكي، صليب سراي جير بيا!»^{۴۱} كاهينون سرون و تورات معلمون و شيخون هم اونه روخشنه گيئن و گوٽن:^{۴۲} «ديگرون

نجات بډا، خوش منڼه نجات بډای! اگه اسرائیل پادشاه ایسه، الؤن صلیبای جیر بای تا اونه ایمؤن بآریم.^{۴۳} او، خدا توگل دئنه. پس اگه خدا اونه دوست دئنه، الؤن اونه نجات بډای. چون ادعا گود که، خدا ریکاکه!»^{۴۴} او دوته راهزنم که اونه آمره صلیب سر هکشه بوبؤن، هیطوری اونه توهین گودن.

عیسی مورذن

^{۴۵} از ساعت دوازده ظهر تا ساعت سه بعدظهر، تاریکی تموم او ولایت بیته. ^{۴۶} دوروبر ساعت سه بعدظهر، عیسی ژگله بزه: «ایلی، ایلی، لَمَا سَبَقْتَنی؟» یعنی «می خدا، می خدا، چرء مه ویله گودی؟»^{۴۷} بعضی از اوشونی که اوره ایسابون وختی اینه بشتؤسن، بؤتن: «ایلیا دوخُبئنه.»^{۴۸} یکته از اوشؤن درجا بودؤسه و یکته ابر بارده، اونه تُرش بؤ شراب میئن فورو گوده و یکته چوبه سر بَنه و عیسی دهن ورجه ببورده تا وودوشی.^{۴۹} «اما بقیه بؤتن: «اونه به خوش حال بنی تا بینیم ایلیا اونه نجات دئنه به هنه؟»^{۵۰} عیسی یبار دیگه ژگله بزه و خوش روح تسلیم گوده.^{۵۱} هو وخت میئن، معبد پرده از جور تا جیر دوپاره بوؤ. زمین بلرزه و سنگؤن بشکافتن.^{۵۲} قبرؤن بازه بوئن و خیلی از مُقدسؤن جنازه ان که بمورده بوئن، زنده بوبوئن.^{۵۳} اوشؤن قبرؤنای بیرون بومئن و بعد از اینکه عیسی زنده بوبو، مقدس شهر میئن بوشوئن و خوشؤن خیلی از مردومون نیشون بدئن.^{۵۴} وختی سریازؤن فرمؤنده و اونه نفرات که ماموریت نگهبؤنی عیسی جی داشتن، زمین لرزه و اپی همه اتفاقون بدئن، خیلی بترسئن و بؤتن: «راست راست او خدا ریکه بو.»

^{۵۵} خیلی از زناکؤنم اوره ایسابون و از دور نیگه کاندبؤن. اوشؤن جلیلای عیسی دومبالسر راه دکتبون تا اونه به خدمت بکؤنن.^{۵۶} اوشونه میئن مریم مجدلیه و مریم، یعقوب و یوسف مئر و زیدی ریکاگون مئر ایسابؤنن.

عیسی دفن گودن

^{۵۷} غروب دمی، یکته دارا مرداک که رامه شی بو، به ایسم یوسف که، خودوش عیسی شاگرد بوؤ بو،^{۵۸} پیلاتوس ورجه بوشو و عیسی جنازه بخواسه. پیلاتوس دستور بډا اونه هدئن.^{۵۹} یوسف، جنازه ویته، یکته تمیز کتون میئن فیبیته^{۶۰} و یکته مقبره میئن که تازه خوش به صخره میئن بتاشته بو، بَنه و یکته پيله سنگ مقبره دهنه جلو گراډه و بوشو.^{۶۱} مریم مجدلیه و اوته مریم اوره مقبره جلو نیشته بؤنن.

مقبره نیگهبونون

٦٢ فردای، که بعد از 'روز آماده بوئن عید' بو، کاهینون سرون و فریسی ان فرقه عالمون پیلانوس ورجه جوّمه بوئن و بوئن: ٦٣ «آقا! امره یاد دره که، وختی ایی فریبکار زنده بو، گوت که "سه روز بعد ویریستم." ٦٤ پس دستور بدین مقبره، تا سه روز بپائن، نبی اونه شاگردون بئن و اونه جنازه بدوزدن و مردوم بوگون که او مُرده‌انای ویریس، که ایطوری، ایی آخری کلک، از اوّلی کلگم بدتر بنه.» ٦٥ پیلاتوس جواب بده: «شمه خودتون سربازون، پاستن دئین. بشین و اونه اوجور که صلاح دؤنین، بپاین.» ٦٦ پس بوشوئن و مقبره سنگِ مَهر و موم بودن و چننه سرباز اوره بئن تا مقبره بپائن.

٢٨

عیسی زنده بوئن

١ بعد از مقدس شنبه، اوّلی روز هفته صوبه دم، مریم مجدلیّه و اوته مریم مقبره دئنه به بوشوئن. ٢ یدفاری یکتّه پيله زمین لرزه اتفاق دکنه. چونکه خداوند یکتّه فرشته آسمونای جیر بومه و مقبره سو بوشو و سنگ اونه جلوآجی یکتّه کناری گرادا و اونه سر بنیشته. ٣ او فرشته دیم، آسمون برقی مورشون تووسی و اونه رخت برف مورشون سفید بو. ٤ نیگهبونون ترس جی اونه دئن امره پرکستن و مُرده‌ان مورشون بوئوئن! ٥ هوموقع فرشته زناکون بوته: «واهیمة ندارین! دؤنم که عیسی واموتدرین که صلیب سر هکشته بوئو. ٦ او اوره نیسه، چون هوطو که بفرمآسه بو، زنده بوئو! باین جایی که اونه بنابوئن بینین. ٧ پس درجا بشین و اونه شاگردون بوگون که "او مُرده‌انای زنده بوئو و شمراي پیشتر، جلیل سو شنه. اوره اونه تینین بینین." بینین، شمره بوئم!» ٨ پس زناکون ترس و شادی امره درجا مقبره جی بیرون بوشوئن و شاگردون ورجه بودوسن تا ایی اتفاق اوشون به خبر بیرن. ٩ یدفاری عیسی اوشونه امره چیشم به چیشم بوئو و بوته: «سلام بر شمه!» زناکون جلو بومئن و اونه پائنه جیر بکتن و اونه پرستش بودن. ١٠ هووخت عیسی اوشونه بفرمآسه: «واهیمة ندارین! بشین و می برارون بگین که جلیل ولایت سو بوشوئن. اوره مه ایئن.»

نیگهبونون خبر دئن

۱۱ وختی که زناکۆن راه میئن دبون، یسری از نیگهبونۆن که مقبره پاستن، شهر سو بوشوئن و همه ایی ایتفاقۆن کاهینون سرون به گزارش بدئن. ۱۲ اوشوئنم بعد از دئن و مشورت گودن شیخون أمره، سربازۆن خیلی پول هدئن، ۱۳ بوئن: «مردوم بوگوین، "اونه شاگردۆن شبونه بومئن وختی که آمه خوته بیم، اونه جنازه بدوزئن." ۱۴ و اگه ایی خبر فرماندار گوش برسه، آمه خودمۆن اونه راضی کوئنیم تا شیمه به مشکلی پیش نای.» ۱۵ پس اوشوئن پول هیئن و عین اوچیزی که اوشون بوته بوئن، عمل بوذن و ایی داستۆن تا به امروز یهودی آن میئن چۆ دکتہ.

پيله مأموریت

۱۶ هو وخت او یازدهته شاگرد جلیل سو، او کوهی که عیسی اوشونه بفرمأسه بو، بوشوئن. ۱۷ هیطوکه عیسی اوره بدئن، اونه پرستش بوذن. اما بعضی آن شک بوذن. ۱۸ هو زمون عیسی جلو بومه و اوشون بفرمأسه: «تموم قدرت، آسمۆن میئن و زمین سر مه هده بوؤو. ۱۹ پس بشین تمۆم قومۆن شاگرد چاکونین، و ایشوئن به ایسم پئر، ریکه و روح القدس، غسل تعمید بدین. ۲۰ و اوشونه باموجین که، هر چیزی که شمره فرمون بدئم، انجوم بدین. آلون مو هر روز تا آخر زمون شیمه أمره ایسئم!»